

MAREC - APRIL 1994

LETO 61 • ST. 3

BUENOS AIRES

duhovno
življenje

Škof dr. Gregorij Rožman

Kristus je vstal, aleluja!

Tako se leto za letom glasi velikonočno oznanilo. V domačem kraju je velikonočna pesem močneje odmevala v naših dušah. Oznanilo Jezusove zmage so zvonovi pošiljali iz enega stolpa do drugega, tekmovali so med seboj, kateri bodo slovesneje peli svoj bronasti aleluja. — V tujini pa? Saj mnogi še slovenske besede ne bodo čuli, komaj alelujo razumeli, ki jo tuje ustnice tako nerazumljivo izgovarjajo.

Gotovo, domače okolje nam praznik vstajenja olepša in olajša. A to ni vse. Velikonočno oznanilo mora najti odmev v naših dušah. Kako odmeva iz tvoje duše?

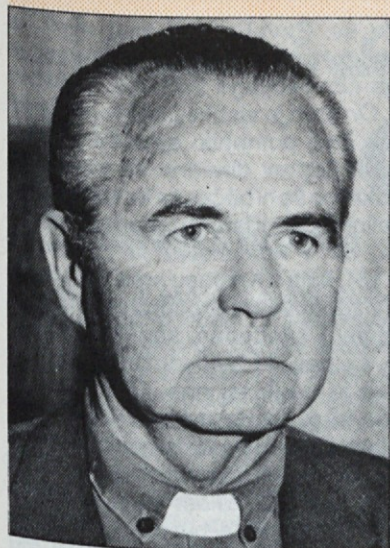
Kristus je zmagal, v njegovo človeško naravo, v dušo in telo, se je razlila brezkončna blaženost, srečna zavest dokončne zmage. Ali se dvigne v tvoji duši val veselja, ko to premišljuješ? Val veselja, da je tvoj Jezus zmagal in šel v svojo slavo. Čim bolj je Jezus tvoj in siti njegov, tem bolj se boš veselil Jezusove sreče, mu čestital kot svojemu najzvestejšemu in najboljšemu prijatelju in se mu zahvaljeval za njegovo slavo: „Zahvaljujemo se ti zaradi tvoje velike slave“ (Gloria).

Še drug odmev se ti oglasi v duši ob velikonočnem oznanilu. Jezusova zmaga je tudi tvoja zmaga. Jezusovi sovražniki so tudi naši sovražniki. Jezus je tudi naše sovražnike premagal, nas pa pritegnil v svoje zmagoslavje. Njegova zmaga bo resnično tudi naša zmaga, če mu pustimo, da On v nas zmaguje, da v našem umu, naši volji, v našem srcu vlada On, ne naše slabosti, naša sebičnost, naše grešne želje. Gospod, naš Bog in Zveličar, naj ima vso oblast in vse pravice v nas, v naših mislih, odločitvah in željah. On naj ukazuje, mi hočemo biti njegovi ponižni služabniki, ki imajo v vsem le eno nalogo: vršiti njegovo voljo. Vedno bolj neovirano in trdno bodi njegovo vladanje v nas. Sami sebi moramo odmreti, da bo Jezus z vso božjo močjo v nas zaživel.

Odstranimo torej iz svoje duše vse ovire, odprimo jo na široko svežini velikonočnega jutra. Kako? Cerkev pravi: Spovej se svojih grehov in prejmi sveto Rešnje telo. Ali si to storil? Ali si se pripravil tako, da je Jezus z veseljem prišel k tebi in ostal pri tebi? Saj tudi nam velja, kar je Gospod rekel apostolom: „Srčno sem želel to velikonočno Jagnje jesti z vami“ (Lk 22, 15). Če ste to storili ali vsaj v kratkem storite, potem bo velika noč v vaših dušah. Če je v duši ni, je sploh ne doživite.

Verujmo in zaupajmo: Jezus bo v nas zmagal; le ne ovirajmo ga, ko nas vodi k zmagi po isti poti, po kateri je sam prišel do zmage. Križev pot vodi do vstajenja. Ne zdvajajmo, ne dvomimo, ne zgublajmo poguma, kadar okrog sebe in pred seboj ne vidimo drugega kot križ in njegovo senco, ki mučno lega na vse steze našega življenja. Ne smemo preslišati Jezusove zapovedi, kakor so jo preslišali od Svetega Duha še ne razsvetljeni apostoli: „In tretji dan bom vstal od mrtvih.“ To je bila napoved zmage. Svojo misel in svoj pogled obračajmo vedno znova na zmagovitega od mrtvih vstalega Jezusa. Nad Njim satan in njegovi ne bodo nikdar triumfirali — in ne nad nami, če Jezusu zvesto sledimo čez Golgoto, saj bomo prej ali slej vstopili z njim v jasno zarjo vstajenja in zmage. To radostno upanje naj nas stalno spremlja in luč velikonočnega jutra naj v nas nikdar ne ugasne.

Božja beseda, marca 1950

VELIKA NOČ - praznik svobode

Do kakšne mere sta judovska pasha in krščanska velika noč povezani, dokazuje že samo dejstvo, da je Jezus s časom svojega javnega delovanja razpolagal tako, da je višek njegovega odrešenjskega dejanja

sovpadal z judovsko veliko nočjo. Jezus je večkrat izjavil, da njegov čas ali ura še ni prišla (Jn 2, 4; 7, 6), in tudi evangelist opozarja, da ga niso prijeli, ker še ni bil čas za to (7, 30, 44 itd), pa zopet, da se jim je izmaknil in skril, to (8, 59; 10, 39), in da se je končno sam dal v roke vojakom na vrtu Getsemani, ko je prišla njegova ura (18, 4-9). Vse to priča, da se je Jezusovo poslanstvo odvijalo po predvidenem načrtu, ki se je iztekel v okviru največjega praznika v judovskem kalendarju. Iz tega sledi nekaj pomembnih zaključkov: najprej to, da je Jezus videl v judovski pashi nakazano svoje odrešenjsko poslanstvo; nadalje, da je hotel na ta način postaviti novo, krščansko **veliko noč**, ko je med starim obredom ustanovil novega (zadnja večerja), ki naj bi bil, kot pri Izraelcih, trajen spomin v Cerkvi; in končno, da je judovska pasha predpoda krščanske, brez katere te zadnje ne bi popolnoma razumeli.

Kaj je pomenila, oziroma pomeni pasha za Jude? Včasih je bil to praznik nomadov (pastirjev) Bližnjega vzhoda, na katerega so darovali jagnje v zahvalo in prošnjo za rodovitnost svojih čred. Od Mojzesa dalje pa so Izraelci dali temu prazniku novo vsebino: **spomin na rešenje iz egiptovske sužnosti**. Zato beremo v 2. Mojzesevi knjigi (12) o ustanovitvi pashe tisto noč pred odhodom iz Egipta, čeprav je bil dejansko praznik v tem novem pomenu ustanovljen pozneje. Kot večina izraelskih praznikov je bila tudi velika noč zelo vesel dogodek, pa kako tudi ne, saj je bil to praznik „osvoboditve“: iz sužnjev so postali svobodnjaki in celó „izvoljeni narod“. V teden dolgem slavju so se spominjali trpljenja v Egiptu in podoživljali štiridesetletno strašno pot po sinajski puščavi v Obljubljeno deželo ter odkrivali v svoji burni preteklosti prisotnost božje roke, ki je vse to vodila — in to je bil vzrok za veliko veselje. Skratka, velika noč je božji odgovor na obljube, dane očakom, in na „vpitje“ stiskane hebrejskega ljudstva v Egiptu (2 Mz 3, 7-10).

Zanimivo pa je, da je vsebina judovske pashe — ki predstavlja nekakšno sintezo vsega, kar so oni razumeli kot „od-rešenje“ — pretežno družbeno-političnega značaja: svoboda, politična samostojnost, posest zemlje, v kateri teče **mleko in med...** V tem oziru se zelo ra-

zlikuje od krščanske velike noči, ki ima skoraj izključno eshatološko usmerjenost, to je, v vstajenje od mrtvih in in večno življenje. Versko-moralnega značaja pa so pri Izraelcih pogoji za posest in obstoj omenjenih dobrin. Izraelci so se morali zavezati (sinajska zaveza), da bodo zvesti Jahveju in njegovemu dekalogu: da ne bodo hodili za drugimi bogovi. Na to zvestobo je bil vezan sam obstoj izvoljenega ljudstva; alternativa temu je bilo ponovno suženjstvo, izguba dežele in izgnanstvo (5 Mz 29, 21-28). Dejansko je mnogo Izraelcev (celi rodovi) v teku zgodovine zaradi nezvestobe zavezi izgubilo tudi svojo narodno istovetnost in so utonili v drugih narodih. Tako se pojavi izraz „ostanek Izraela“ kot sinonim za „zvesti ali pravi Izrael“. Seveda se v nadaljnji izraelski zgodovini taki družbeno-politični mesianizem („odrešenje“) izkaže za nezadovoljivega, kljub teokratičnem prvinam, in so zlasti preroki pričeli usmerjati k bolj transcendentnemu (onstranskemu) pojmovanju „odrešenja“, toda še vedno v okviru obnovljenega Davidovega kraljestva. V zadnjih stoletjih pred Kristusom pa se je v judovstvu že pojavil eshatološki pojem odrešenja: vstajenje in večno življenje (v knjigah: 2. Makabejcev, Modrost in Danijel), čeprav med Judi ta vera še ni bila splošna v Jezusovem času: saduceji, na primer, niso verjeli (glej Mk 12, 18), pač pa farizeji. Ta premik v nadnaravni mesianizem je bil sad krize nacionalnega in zgodovinskega mesianizma ter tradicionalne vere, v smislu realiziranja popolne božje pravice v mejah tega življenja, kar seveda izkušnja ni potrjevala. S tem pa je bila pripravljena doktrinalna podlaga za to, kar bo izrazito krščansko velikonočno veselo oznanilo.

Krščanska velika noč je torej bistveno dopolnilo judovske pashe; vsebina judovskega praznika postane v krščanstvu podoba za neko višjo, nadnaravno realnost: rešitev iz sužnosti in svoboda Izraela kaže na prostost iz duhovne sužnosti (greha) in zmago nad samo smrtjo po Kristusu od-rešenega novega Izraela. Kakovostna razlika med staro in novo pasho se, površno gledano, zdi nepremostljiva; to, kar je podoba, je komaj medla senca nove stvarnosti. Vendar bi se motili, ako bi mislili, da za prvine, ki jih vsebuje judovska pasha, v krščanski veliki

noči ni več mesta, oziroma da je to, kar je bila podoba, ovrženo. Ako je Jezus dejansko **hkrati** praznoval obe pashi (med staro je ustanovil novo), je s tem jasno nakazal, da je stara povzeta v novo: to pomeni, da je v nekaterih ozirih judovska pasha preminula, je izpolnjena (v kolikor je predpoda), v drugih pa je obogatena povzeta v novo. Seveda nobena človeška logika ali naravna nujnost ne zahteva, da judovska pasha konča v krščanski veliki noči: to je izključno sad božje „nelogike“, po kateri si je božji **Sin privzel človeško naravo, da bi nas odrešil**. Toda odkar se je to zgodilo, pa je postavljen novi red, po katerem je vse naravno-človeško usmerjeno v nadnaravno eshatološko polnost. Brez te druge človek ostane sredi poti, oziroma je izgubljen. Kristusovo odrešenje je univerzalno in ni več (dejansko nikoli ni bilo) za človeka zgolj naravnega reda.

Krščanska velika noč je torej v bistvu praznik svobode, v obojem pomenu: sedanje, zgodovinske, (ki je bila vsebina judovske pashe) in bodoče eshatološke, ki je sad Kristusovega odrešenja: to je popolni exodus — ali „**izhod iz sleherne sužnosti**“. Ko torej govorimo o vstajenju, govorimo dejansko o svobodi. Sv. Pavel, poleg eshatološkega vstajenja, včasih pojmuje vstajenje kot nekaj, kar nam je dano že tu na zemlji: gre za novo, krščansko življenje (Kol 2, 12; 3, 1). Prav tako apostolov nauk nosi neizbrisno znamenje „svobode“; v pismu Galačanom vzklikne: „Za svobodo vas je osvobodil Kristus“ (5, 1), „Bratje, bili ste poklicani k svobodi“ (5, 13), da ni več **ne sužnja ne svobodnjaka, ampak vsi smo eno v Kristusu** (Gal 3, 28; Kol 3, 11), da smo **prejeli duha posinovljenja, da smo sodediči s Kristusom, božji**

domačini itd. Seveda sv. Pavel v prvi vrsti misli na notranjo duhovno svobodo, toda prav tako je jasno, da je le-ta počelo celotnega človekovega življenja, vključno družbeno-političnega. On sam je visoko cenil to, da je bil rimski državljani, kar je zanj pomenilo socialni položaj (status) svobodnjaka. In čeprav direktno ne osporava ustanove suženjstva (taktično še ni bil čas za to: suženjstvo je namreč bilo ena temeljnih gospodarskih ustanov tedanje družbe), je prepričan, da v krščanstvu ni mesta za suženjstvo (Filemonu 16), kajti v Kristusu smo vsi bratje!

Sv. Pavel je gledal v zgodovini in procesu preobraževanja Izraelcev iz sužnje v svoboden, samostojen narod božjo pedagogijo za nas, ki smo doživeli polnost časov: izkušnja Izraela je nauk za nas. Prvi splošno veljaven nauk je ta, da je svoboda možna le v okviru pokorščine Stvarniku (zaveza), to je, kadar je usmerjena v polno eshatološko svobodo, h kateri je vsak človek poklican. Brez te zadnje se na žalost prva kaj hitro sprevrže in človek čestokrat ne ve, kaj bi z njo; kolikor več je ima ali zahteva, manj mu koristi, oziroma, bolj mu škodi. Človekova svoboda je po svoji naravi relativna, ne samo zato, ker je človek kot stvar odvisen od Stvarnika, ampak ker jo pogojuje in omejuje tudi pravica bližnjega. Svoboda izven teh meja zadobi prizvok absolutnega, kar pa je v človeškem primeru negacija in karikatura svobode. Noben pameten človek, seveda, ne bo trdil, da je **absolutno** svoboden, čeprav je zloraba besede „absoluten“, zlasti, ko se govori o svobodi, nekaj običajnega. Na žalost pa ne gre samo za pretiravanje v govoru, ampak človek pogostokrat tudi ravna in odloča, kot da bi res imel „absolutno“ svobodo in nobenega zakona nad seboj. V takih primerih se nujno zaide v usodne kontradikcije, kot je, na primer, sklicevanje na **človekove pravice** pri utemeljevanju zakonitosti splava; ta primer je kar tragična paradigma pojmovne in moralne zmede ter dekadence sodobne civilizacije. Tu ne gre več za to, kar verni ljudje imenujemo greh, ampak enostavno zanikanje greha: se ne pripozna nobene moralne avtoritete, kateri bi bil človek odgovoren. Taka samovoljna avtonomija spodkopava temelje za življenje v svobodi in vodi prej ko slej v nasilje in sužnost.

Druga važna lekcija, ki nam jo daje izkušnja Izraelcev v puščavi, pa je ta, da je svoboda zahtevna in tvegana, ker predpostavlja osebno odgovornost in iniciativo. Mnogo Izraelcev je bilo zaradi preizkušenj v puščavi za to, da se vrnejo v egiptovsko sužnost ob spominu na „polne lonce mesa in kruha“ (2 Mz 16, 3; 4 Mz 14, 2). Čeprav je človek ustvarjen za življenje v svobodi, mu morejo okoliščine ne samo dejansko onemogočiti svobodo, ampak sploh ubiti čut ali smisel za to vrednoto. Taki ljudje se ne bodo sami odločili za svobodo, ampak nujno potrebujejo osveščene voditelje, da jih navdušijo in potegnejo za seboj. Dolgotrajni zaprti diktatorski sistemi vbijejo v cele generacije suženjsko občutje, tako da svobode ne znajo ceniti, ko jim je ta dana, ker so se navadili na to, da so drugi zanje mislili in odločali za ceno preskrbljenih „polnih loncev“.

„Za svobodo nas je Kristus osvobodil!“ To je sporočilo velike noči. Je pravi izziv za kristjana in za vsakega človeka dobre volje, da se napoti za vstajim Kristusom v to edino človeka vredno avanturo, da v luči svoje eshatološke (končne) osvobojenosti oblikuje tudi svoj čas in prostor v kraljestvo božjih svobodnjakov.

Iz pastirskega pisma slovenskih škofov

O DRUŽINI

1. Človeška družina

Družina je osnovna celica družbe. Iz nje prihajajo dobri in slabi ljudje. Veliko je odvisno od staršev in od zunanjih vplivov v dužbi. Zavedamo se, da je tudi v mladi državi Sloveniji družina in z njo celotna družba v veliki krizi. Kako zelo mora biti hvaležen vsakdo, ki je rasel v dobri družini in danes doživlja zdravo, pošteno in trdno družinsko skupnost! Z veliko skrbjo pa spremljamo razpad družine pri nas in po svetu. Vedno več je zakoncev, ki se ločijo. Zaradi tega trpijo oni sami in njihovi otroci. Veliko je mladih, ki sploh zavračajo sklenitev zakonske zveze. Omejevanje rojstev tudi s splavom se vedno bolj širi, tako da je življenjska rast slovenskega naroda resno ogrožena. Zato spodbujamo zakonce, da se velikodušno odpirajo novemu življenju.

Družina je najbolj splošna in skupna oblika človeškega življenja. Zato tudi nas kristjane z vsemi drugimi ljudmi povezuje najprej skrb za človeško družino in njene vrednote. Naša dolžnost je, da se Bogu zahvaljujemo za zdrave in dobre družine in ga prosimo pomoči, da bi mogli tudi v našem času in na naši zemlji ustvarjati, živeti in utrjevati take družine. Papež Janez Pavel II. v postnem pismu posebej poudarja: „Krščanske družine se morajo zavedati svojega poslanstva v Cerkvu in v svetu. Z osebno in skupno molitvijo prejemajo Svetega Duha, ki v njih in zanje ustvarja nove danosti ter odpira srca vernih širši razsežnosti. Molitev nas združuje s Kristusom in ustvarja v nas vesoljno bratstvo.“

Vsak družinski član je osebno odgovoren za celotno skupnost. Nihče ne more zvrčati krivde samo na druge. Seveda pa je odgovornost staršev drugačna kot odgovornost otrok. Mati Terezija velikokrat poudarja: „Ti lahko napraviš to, kar jaz ne morem. Jaz lahko napravim tisto, česar ti ne moreš. Oba skupaj pa lahko narediva nekaj lepega za Boga in za skupnost.“

Skrb za etične vrednote v družini, za dostojanstvo človeške osebe v svobodi in odgovornosti je naloga vseh članov družine. Razvoj zahodne civilizacije v zadnjih desetletjih je šla v smer „imeti, pridobivati, proizvajati“. Iskanje sreče in zadovoljstva v materialnih do-

brinah pa je povzročilo vedno večje oddaljevanje od sočloveka in razkroj človečnosti. Postni čas nas vabi, da bi se znova odločili za prenovo človeške družine.

Solidarnost z družinami v materialni ali duhovni stiski je danes nadvse potrebna. Papež v poslanici za postni čas naglašava vedno hujšo stisko družin, ki zaradi brezposelnosti, vojn ali drugih razlogov živijo na robu bede. Nimajo ne hrane ne dostojnega človeškega bivališča ne pravega družinskega življenja. Otroci iz razbitih družin nimajo možnosti za svoj razvoj in lahko hitro postanejo žrtev ceste, mamil, alkohola in nasilja. Velikokrat so tudi starejše osebe, ki ne morejo več delati kakor nekdanj, odrinjene na rob in imajo občutek, da so sami sebi in drugim odveč. Vse to povzroča veliko trpljenja in človeških tragedij. Dobrodelnost ni samo stvar dobre volje, ampak je krščanska dolžnost. „Česar niste storili mojim najmanjšim bratom, tudi meni niste storili,“ pravi Kristus (Mt 25, 45).

2. Krščanska družina

Po krstu postanemo božji otroci, sinovi in hčere nebeškega Očeta ter bratje in sestre našega Gospoda Jezusa Kristusa. Zato je tudi vsaka krščanska družina Cerkev v malem ali

domača Cerkev. Iz tega izvirajo pravice, pa tudi naloge in dolžnosti.

Zdrava in dobra človeška družina je temelj krščanske družinske skupnosti. Zanj pa je poseben vzor nazareška Družina. Na praznik sv. Družine smo tudi v Cerkvi na Slovenskem začeli mednarodno leto družine. Božja beseda nam je odkrivala zgled svete Družine in značilnosti krščanske družine. Te so predvsem: navzočnost Boga v družini, povezanost v molitvi, ljubezen in nesebično služenje življenju v občestvu velike božje družine — Cerkev.

Krščanska družina ima svojo podlago v zakramentu sv. zakona. Človeška ljubezen med možem in ženo postane v zakramentu sv. zakona znamenje božje ljubezni do človeka, ki se razodeva kot ljubezen ženina Kristusa do neveste Cerkev. Samo v tej luči moremo razumeti in uresničevati Pavlovo zamisel o zakonskem in družinskem življenju. V pismu Kološanom apostol pravi: „Kakor božji otroci, sveti in ljubljeni, si oblecite pristrčno usmiljenost, dobrotljivost, ponižnost, milobo, potrpežljivost. Prenašajte drug drugega in si odpuščajte. Na vse to pa oblecite ljubezen, ki je vez popolnosti“ (Kol 3, 12-14). Naj bo to jasna spodbuda in naloga za letošnji postni čas v mednarodnem letu družine.

MISLI k mašnim berilom **NA NEDELJE** v marcu in aprilu

3. postna nedelja 6. marca

Bog je dal postavbo po Mojzesu Berilo iz Druge Mojzesove knjige (2 Mz 20, 1-17 ali 1-3, 7-8. 12-17)

Bog se razodeva Izraelcem kot „ljubosumni Bog“, ki zahteva vse češčenje samo zase, saj se je s tem, da je izpeljal izvoljeno ljudstvo iz egiptovske sužnosti, razodel tudi kot edini, ki more reševati. Kot tak ima tudi pravico postaviti „pravila“, katerih najbi se človek držal. Deset zapovedi niso zgolj naravni ali moralni predpisi, kateri bi „zdržali“ tudi vsak zase ali brez odnosa do prve zapovedi. Samo v takem zaporedju so razumljive in smiselne. Vzemimo jim temelj — Boga in kmalu bomo začeli razpravljati o smiselnosti kar vseh po vrsti.

Oznanjamo križanega Kristusa — enim pohujšanje, drugim modrost
Berilo Iz Prvega pisma apostola Pavla Korinčanom (1 Kor 1, 22-25)
Ne samo Judje in Grki, marveč vsi

ljudje vseh časov zahtevajo od Boga znamenj in dokazov za njegov obstoj in takó upravičenost njegove avtoritete. Toda on postavlja kot najvišji argument in razlago križ: Ta je najpopolnejše znamenje in razlaga krščanskega Boga!

Poderite ta tempelj in v treh dneh ga bom postavil

Iz svetega evangelija po Janezu (Jn 2, 13-25)

Sredi postnega časa poslušamo evangelij o Jezusovem očiščenju templja. To pa zato, da se zamislimo, kaj je resnično bogoslužje in prva božja hiša. Dva glavna poudarka sta navzoča v evangeliju: Jezusova neizprosna pri očiščenju božje hiše in dokaz o polnomočnosti tega dejanja. Če vemo (iz prvega berila), da Bog ne prenaša poleg sebe nobenega boga in še najmanj takega, ki se imenuje mamon, ter da se je obljuba o „pozidanju templja“ z njegovim vstajenjem uresničila (drugo berilo), potem smo manj presenečeni nad dogajanjem v jeruzalemskem templju, kot so bili očividci.

4. postna nedelja 13. marca

Bog razodeva svojo jezo in usmiljenje

Berilo iz Druge kroniške knjige (2 Krn 36, 14-16. 19-23)

Svetopisemski pisatelj v današnjem prvem berilu priključuje v spomin božje potrpljenje s svojim nezvestim ljudstvom, ki pa je ob kopičenju nezvestobe in zaničevanju opominov njegovih poslancev prešlo v jezo in odločitev, da prepusti ljudstvo babilonskemu suženjstvu. Vendar pa zavrženje ni nikoli zadnja beseda Boga! Po drugih poteh in srednikih (kot je tukaj Cir), pripelje Bog svoje nezvesto ljudstvo zopet v svojo bližino ter se mu še bolj posveti. Bog se pač ne more izneveriti samemu sebi!

Mrtvi smo bili zaradi grehov, a rešeni smo z milostjo

Berilo iz Prvega pisma apostola Pavla Efežanom (Ef 2, 4-10)

Novozavežno berilo nam predoči veliko božjo ljubezen do nas grešnikov, saj nas skupaj s Kristusom

Vemo, da ideal krščanske družine ni nikdar popolnom uresničen. Moremo pa se mu vedno bolj približevati. Cerkev nas opominja na nekatera sredstva, ki jih želimo posebej priporočiti.

Velikega pomena so že krščanska znamenja v hiši kot: družinski križ in svete podobe, v novejšem času pa tudi krstna in birmanska znamenja, na primer krstne sveče otrok, ki jih prižgejo ob godu, rojstnem dnevu in drugih praznikih. Na vidnem mestu naj bo tudi družinski rožni venec, Sveto pismo in skupni molitvenik.

Vsa zunanja znamenja pa ne pomenijo veliko, če nas ne vodijo k duhovnemu poglobljanju in molitvi. Marsikje je danes to vprašanje časa. Če pa se družina zaveda, da potrebuje duhovno hrano še bolj kot telesno, potem bo našla čas za redno vsakodnevno molitev zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi. Ko se ob sobotah in nedeljah zbere vsa družina, bo taki duhovni pogloblitvi posvetila še več časa.

Molitveno in zakramentalno življenje sta dva stebra, brez katerih krščanska družina nima prihodnosti. Zakramenta

spovedi in obhajila sta kot okrepčevalnici na težki vsakdanji poti. Posebno mesto pa ima nedeljska maša. Zapoved „Posvečuj Gospodov dan“ je danes marsikje pozabljena. Vendar ima prav nedeljska maša in sodelovanje pri bogoslužju izredno moč. Kjer je mogoče, naj se družina udeleži istega bogoslužja. Izredno velikega pomena je, da starši ne pošiljajo samo svojih otrok k maši, ampak da jim sami dajejo dober zgled. Ko gredo vsi skupaj do cerkve, je to podoba našega zemeljskega romanja. Kakor gremo od svojega stanovanja k božji hiši, tako potujemo iz zemeljskega bivališča domov k Očetu.

Krščanska družina postaja v povezavi s Kristusom in s Cerkvijo tako rekoč viden zakrament, znamenje, ki ga opazijo tudi drugi. Pri viru božje ljubezni se napaja človeška ljubezen, ki je zvesta v sreči in nesreči, v boleznih in zdravju, in to vse življenje.

Vdano sprejemanje in prenašanje križa in trpljenja je posebno vidno razpoznavno znamenje krščanske družine. Vsak človek in vsaka družina ima svoj križ. Eni bežijo pred njim, drugi

padajo pod njim, spet drugi se pohujšujejo. Kristjani pa verujemo, da je križ znamenje odrešenja in hoje za Kristusom. Če sprejemamo križ vsak dan iz božjih rok, postajamo Kristusovi sodelavci pri odrešenju sveta. Veliko staršev in starih staršev trpi zaradi svojih otrok ali vnukov. To trpljenje pa lahko postane rodovitno s Kristusom, ki je s svojim trpljenjem in križem svet odrešil.

Krščanska družina ne more obstati v današnjem okolju sama. Povezuje naj se z drugimi družinami in z župnijo. Ta je kot velika božja družina tisto mesto, ki družinam nudi duhovno oskrbo, usmerja pa tudi k dopolnilnim dejavnostim, kot so srečanja za zakonce in starše, zakonska občestva, različna duhovna gibanja in duhovne vaje. Za poklic zakoncev in staršev so tečajji za zaročence in zakonce velikega pomena.

Vas vseh, posebno pa še osamljenih, bolnih in kakor koli trpečih se spominjamo pri oltarju in v svojih molitvah te vas blagoslovljamo v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Vaši škofje

SVETI JOŽEF mož Device Marije

19. marca praznujemo god sv. Jožefa, moža Device Marije in zavetnika vesoljne Cerkve. Sveti Jožef je priljubljen ljudski svetnik. K njemu se verniki radi zatekajo zlasti v težavnih družinskih razmerah, pa tudi v gospodarskih in podobnih stiskah, ki morejo imeti vpliv tudi na človekovo duhovno nadnaravno življenje.

Posebno je Jezusov skrbnik zavetnik krščanskim očetom v njihovi skrbi za svoje otroke, ki so zlasti v nadnaravnem oziru v podobnih nevarnostih, kakor je bil Jezus, ko mu je kraj Herod stregel po življenju.

Mladim je sveti Jožef priprošnjik pri odgovorni pripravi na zakon. Še posebej pa je zgled in priprošnjik vseh tistih, ki si morajo s trdim delom služiti svoj kruh.

Po izročilu je bil sveti Jožef deležen sreče, da sta ob njegovi smrtni postelji stala Jožef in Marija, zato velja za posebnega priprošnjika za zadnjo uro.

GOSPODOVO OZ- NANJENJE 25. marca

Kadarkoli govorimo o skrivnosti učlovečenja božjega Sina, zadenemo vselej tudi na Marijo. Iz nje si je Odrešenik po delovanju Svetega Duha privzel človeško telo.

Globlji smisel Jezusovega deviš-

kega spočetja in rojstva nikakor ni na ravni znanosti o življenju. Gre za nekaj drugega: resnično deviško Mesijevo spočetje je božje znamenje, da odrešenje ne prihaja iz naravnih zemeljskih sil; tu ne gre za rojstvo „iz krvi, ne iz poželenja mesa, ne iz volje moža, ampak iz Boga“ (Jn 1, 13). Jezusovo rojstvo iz Device Marije je znamenje novega začetka v zgodovini Boga med ljudmi. Ta začetek je vir našega odrešenja, kjer ima prvo besedo vedno milost, vir, ki nikoli ne usahne.

Božja beseda je učinkovita. Vendar pa zahteva svoboden človekov odgovor. In Marija ga izreče z velikodušnostjo vere, ki je obenem popolno, nadvse ljubeče zaupanje v Boga: „Glej, dekla sem Gospodova!“ Marija hoče s to besedo povedati, da je v vsej polnosti pripravljena prevzeti nase nalogo, za katero jo je izvolil Bog.

Marijin odgovor je kratek in preprost, a povleče za seboj veliko odgovornost in ogromne žrtve. Je začetek, ki vodi do dogodka, ki stoji v središču vse odrešitvene zgodovine: rojstvu božjega Sina.

Nata praznik se spominjamo začetka Marijinega materinstva, zato je to dan vseh krščanskih mater.

klič k življenju ter nam pripravlja prostor v nebesih. Tega „prostora“ si torej nismo sami zaslužili, ampak nam ga Bog v svoji ljubezni podarja. In vendar tega daru ne postanemo deležni samodejno, ampak si ga prisvojimo z našimi „dobrimi deli“, katera nam zopet omogoča tisti, čigar stvaritev smo. To jemlje z naših ramen „aktivistično obremenjenost“ ter nas odpira za mir in hvaležnost.

Bog je poslal svojega Sina, da bi svet odrešil
Iz svetega evangelija po Janezu (Jn 3, 14-21)

Evangelij nam še bolj predoči potrebnost vere v odrešenje. Opozarja nas tudi na priložnost, naj v tem postnem času prečistimo našo predstavo o božji sodbi. Odločilna trditev je, da tisti, ki zavrača božjo ljubezen, sodi samega sebe. Bog nima nobene želje človeka obsojati, saj je neskončna ljubezen, ki gre tako daleč, da daje svojega Sina za življenje sveta. Več nam ni mogel dati. Ko se torej odtegujemo taki božji ljubezni in tako bolj vzljubimo temo, smo že sojeni. Sod-

nik pa ni Bog, ampak si sodimo sami.

5. postna nedelja 20. marca

V novi zavezi se Bog grehov ne spominja več

Berilo iz knjige preroka Jeremija (Jer 31, 31-34)

Kot rdeča nit se v božji besedi tega postnega časa vleče zaveza Boga s svojim ljudstvom. Zapisal jo je v mavrico, zapisal v kamnite table, danes slišimo, da jo je zapisal v človekovo srce, ki je najodličnejša in najprimernejša snov za „novo zavezo“. Človek ima pravo veselje prelamljati zakone in zapovedi, da s tem dokaže, da je močnejši od njih. Toda če se zakon ljubezni naseli v njegovem srcu ter odpira človeku oči od znotraj za neskončno ljubezen njega, ki prevzema nase celó človekove grehe, potem občuti, kako nesmiselno in neodgovorno je izmikati se takemu zakonu. Ali ni mislil nekaj podobnega Mali princ, ko je rekel: „Kdor hoče videti, mora gledati s srcem!“?

Jezus se uči pokorščine in postane začetnik večnega zveličanja

Berilo iz pisma Hebrjcem (Hebr 5, 7-9)

Če kaj, potem je delala starozaveznemu božjemu ljudstvu težave poslušnost svojemu Bogu (v čemer pa nismo mi, izvoljeno ljudstvo nove zaveze, prav nič boljši!). Praktični poduk pokorščine je podal on, ki je božji Sin. Odkar je Bog sam živel v pokorščini, je to božanska krepost. Človek je lahko še tako poslušen, vendar v temini trpljenja se mora vsakdo, tudi Kristus, vedno znova učiti pokorščine. Cena je res velika, vendar plačilo jo neskončno presega. To velja za Jezusa, ki je tako postal naš Veliki duhovnik, pa tudi za nas (saj to nam hoče pisatelj pravzaprav dopovedati), če se Jezusu le pridružimo v pokorščini.

Če seme umre, obrodi obilen sad
Iz svetega evangelija po Janezu (Jn 12, 2-23)

Današnji evangelijski odlomek je uvod v Jezusovo trpljenje in smrt, uvod v tisto „uro“, zaradi katere je

tudi prišel. To bo ura, ko bo Sin „povzdignjen“ na križ, ko bo dokončno kot seme „padel“ v zemljo, vendar bo to tudi ura poveličanja Boga samega. Očetov glas potrди, da je celotni načrt odrešenja vse do smrti in vstajenja eno samo „poveličanje“ božje usmiljene ljubezni, ki je zmagala nad zlom. Vsaka beseda tega odlomka je tako tesno povezana s tistimi, ki mu sledijo, da moremo v njem že prepoznati celotno božje odrešensko delo, ki bo doseglo svoj vrh v Jezusovi smrti na križu. Ker je Jezus živel za ta trenutek, smemo mi sedaj živeti iz njega, če le-tudi naše „ure“ kažejo Kristusov čas!

Cvetna nedelja 27. marca

Blagoslovljen, ki prihaja v Gospodovem imenu

Iz svetega evangelija po Mateju (Mt 21, 1-11)

Uvod v evangelij pri procesiji

Za vladarje se spodobi, da prihajajo na konju. Saj tudi rek: biti na konju, izraža neko suverenost (obvladanje položaja). Jezus pa si za kraljevski vhod v svojo prestolnico Jeruzalem izbere mladega osliča. Tako pokaže, da je drugačen kralj, kralj, ki ne bo vladal „s konja“, ampak da je njegovo življenjsko vodilo ponižnost, ki jo živinče, na katerem sedi, poseblja. Ni čudno, da so prepoznali v njem napovedanega potomca kralja Davida ponižni in preprosti, medtem ko so veliki duhovniki in voditelji

NAMEN APOSTOLATA MOLITVE ZA MAREC

Splošni: Da bi vsi narodi sodelovali pri odpravljanju lakote in revščine na svetu.

Misijonski: Da bi bili begunci in priseljenci povsod deležni razumevaločega sprejema in potrebne pozornosti.

Slovenski: Da bi bilo med našim narodom prav cenjeno ženstvo, materinstvo in starševstvo.

ZA APRIL

Splošni: Da bi se duhovniki v zavesti svoje posvečenosti Kristusu trudili biti božji možje in dajati zgled popolne službe.

Misijonski: Da bi trajno izlitje Duha podelilo vsem krajevnim Cerkvam misijonsko gorečnost.

Slovenski: Da bi kristjani z vero v vstalega Kristusa prispevali k moralnemu prepovedu slovenskega naroda.

ljudstva že pripravljali scenarij za obsodbo. katerim se bomo pridružili?

Svojega obraza nisem skrival pred tistimi, ki so me sramotili

Berilo iz knjige preroka Izaija (Iz 50, 4-7)

Skrivnostnega „trpina“, katerega opisuje prerok Izaija, prepoznamo v trpečem Jezusu. On sam se ni umak-

nil, se ni skrtil pred sramotnjem ljudi. To pomeni: sredi zgodovine se je izničil vse do smrti na križu, s čemer je postal gospodar zgodovine. Kar se je z Jezusom zgodilo (kajti trpljenje ni neki mit, saj se je zgodilo „pod Poncijem Pilatom“), je ponazoritev tistega, kar se dogaja od začetka pa do konca naše človeške tragedije: Bog se „daruje“ in „poniža“ do konca, in tako (ter ne drugače!) rešuje človeka.

Ponižal se je, zato ga je Bog povišal

Berilo iz Pisma apostola Pavla Filipljanom (Flp 2, 6-11)

Tistega, katerega je Izaija gledal v daljnji prihodnosti, Pavel opisuje kot navzočega, kot resničnost. To, kar Izaija zelo nazorno opisuje, izrazi Pavel z besedami izničenje, hlapec, poslušnost. Prav z odpovedjo opozori svoje vernike, kakor tudi nas, da ni druge poti v poveličanje kot ta pot križa. Jezus Kristus nam ni pokazal eno (trnjevo) pot in sam krenil po drugi (lažji), ampak je rekel, naj hodimo za njim. In zanj verujemo, da sedi na božji desnici, ali ne?!

Trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa po Marku (Mr 14, 1-72; 15, 1-47)

Pri poslušanju Markovega poročila o Kristusovem trpljenju bomo pozorni na naslednje: potrto žene, ki je mazilila Jezusovo glavo z dragocenim oljem, kar je samo skromen predokus neskončne Jezusove „potratnosti“, ko se bo popolnoma daroval na križu in za vse čase na oltarjih sveta kot velikonočno jagnje.

Sestrnici pokori v spominsko knjigo

Vladimir Kos

*S čim te naj primerjam, dar pokore?
Dar te kličem, saj s teboj premorem
zreti spet v Gospodove oči.*

*Ti si cvet kamelijin rdeči,
ko na s strehe v led otrpli sveči
jokajo solzé in mraz boli.*

*S čim te naj primerjam, o pokora?
Ti si žarek, ki ga rožna zora
slavčku v golih vejah podari.*

*Oh, kako te hitro spet pozabim!
Kadar naju Kralj svobode vabi,
rad bi šel brez tebe se gostit...*

Cvetni petek

Zdenka Serajnik

*S teboj ob križu, sveta božja Mati,
stojim v neskončni, nemi bolečini,
tu — v neposredni Sinovi bližini:
po tvoji milosti tu moram stati.*

*S teboj, o Močna Žena, morem zmagovati,
ko svet pod mano ruši se v temini,
na luč ostali so samo spomini:
in ravno te — ljudem želim razdati.*

*S teboj, ki pravo ceno veš daritve
in vidiš blagoslovljene sadove,
neskončno čutim, čisto novo — moč.*

*S teboj že vidim, da mineva noč,
in vstale vidim, rešene rodove:
zahvalne slišim, radostne molitve.*

Pozorni bodimo na mnoge izdaje, ki se kar vrstijo in so nekakšen povzetek vseh vrst grehov — izdajstvo Boga — z našimi vred. In končno: pozorni bodimo na Jezusov krik: „Moj Bog, zakaj si me zapustil!“ To je najpretrsljivi krik, ki se je kdajkoli dvigal proti nebu, ker se je izvil iz ust tistega, ki prihaja od Očeta. Na ta „zakaj“ tukaj še ni odgovora. Toda prav ta krik je prepričal rimskega stotnika: „Resnično, ta človek je bil božji Sin“.

Velika noč 3. aprila

Ko je vstal od mrtvih, smo z njim jedli in pili

Berilo iz Apostolskih del (Apd 10, 34a, 37-43)

Peter v nekaj vrsticah povzame vse Jezusovo delovanje, ki dobi v luči njegovega vstajenja čisto drugačne razsežnosti in vsebino. Bog je bil s tem Jezusom ne samo v njegovem življenju in delovanju, ampak tudi v smrti. Trpljenje in smrt sta bila kot medigra pred najvažnejšim — pred vstajenjem od mrtvih. Ker je to največje od vseh božjih čudovitih del, so potrebne tudi zanesljive, verodostojne priče, saj novici, ki naj bi obšla ves svet, ne moremo pričevati z besedami: „govori se“ ali „pravijo“.

Tudi mi, ki smo priče Vstalega v sedanjem času, bomo prepričljivi le, če bomo govorili iz izkustva lastnih srečanj z njim.

Iščite, kar je zgoraj, kjer je Kristus

Berilo iz pisma apostola Pavla Kološanom (Kol 3, 1-4)
Ljudje smo tako zagledani v zeml-

jo, iz katere izhajamo (smo Adami-zemljaki), da pozabljamo na nebo, kamor smo namenjeni. Še posebej kristjan se ne bi smel zadovoljiti s tuzemskimi dobrinami, ko pa so mu na razpolago nebeške. Bog je namreč stopil na zemljo zato, da bi ta zemlja postala po njegovem vstajenju odskočna deska za vse ljudi na poti domov, tja, kjer je naš Oče, kjer je naš brat — Kristus.

Potrebno je bilo, da je Kristus vstal od mrtvih

Iz svetega evangelija po Janezu (Jn 20, 1-9)

V današnjem evangeliju bomo priče „velikonočnemu teku“: Magdalena teče sporočit Kristusovim učencem novico o odvaljenem kamnu; Peter in Janez (predstavnik vodstvene in ljubeče Cerkve) tečeta h grobu. K nedoumljivi velikonočni skrivnosti se res ne moremo podati lagodno in „po polže“, saj je to novost med vsemi novostmi, katere ni nihče, še najmanj učenci, pričakoval. Učenec, katerega je Jezus ljubil, pa je bil tudi pozoren na vsako podrobnost, tudi na povoje in

Velika noč

Vladimir Truhlar

*Mislili smo,
da je bil kakor pred smrtjo,
v ostri svetlini
časa
in prostora,
ko ga je Magdalena
po vstajenju
prepoznala,
ko mu je Tomaž
dal prst
v črnordečo
rano,
ko je pokončen in svetál
gledal na pripravljeno
žerjavico,
na sivozeleno
ribo, na kruh.*

*Nismo vedeli
da mu je zrak
vel*

*skozi telo,
kakor veje
skozi odprti dan
pred nami.*

*Le če je sebe
po belem angelu
in v srcih sam odkril,
so ga v veri
boječe
prepoznali.*

*Belih angelov
ni več, a je težka
beseda o njem,
pismo o kamnu
in prtiču
ob grobu*

*in s pismom Vstali:
pred odprto,
svetlozeleno potjó
nam v srcih
sam odkriva sebe,
sam s seboj potrjuje,
da je „resnično
vstal“.*

*Tiho ga v sebi
poslušamo,
ko veselo
potrkavajo zvonovi,
ko bandero
z zlatim jagenjčkom
plapola v vetru
in se na bregu
čez krpe snega
živo zazira
rdeče nadanjeni
teloh.*

Nadaljevanje s prejšnje str.

prtič. Ljubeči ne prezre ničesar, kar je povezano z ljubljenim! Ko je kasneje pisal te spomine, je čutil potrebo, da tudi to omeni kot „neizpodbitni“ dokaz.

2. velikonočna - bela nedelja 10. aprila

Velika noč ali nedelja Gospodovega vstajenja je tako velik praznik, da ga praznujemo še cel teden. Imenujemo ga velikonočna osmina in velja za en sam, nepretrgan dan obhajanja Kristusovega vstajenja. V prvih časih krščanstva so novokrščenci skozi vso osmino ostali oblečeni v bela oblačila, ki so si jih nadedli pri krstu na vigilijo in jih odložili šele naslednjo nedeljo, ki se prav zato imenuje bela.

Verniki bodimo enega srca in enega duha (Apd 4, 32-35)

Berilo iz Apostolskih del.

Evangelist Luka nam opisuje življenje prve krščanske skupnosti, ki je vzbujalo začudenje pri drugih lju-

deh. Kristjani so živeli v popolnem bratstvu in slogi, z veseljem so izpolnjevali svoje poslanstvo. Med seboj so delili materialne dobrine in tako pričevali o novem življenju, katerega so prejeli od vstalega Jezusa. Priče smo zgledu, katerega so mnogi želeli uresničiti brez Jezusa, vendar zaman, saj ga je še v njegovem imenu težko uresničiti.

Vse, kar je rojeno iz Boga, prema-ga svet (1 Jn 5, 1-6)

Ljubezen do Boga ni zgolj nekakšno vzvišeno čustvo, ampak se udejanja v izpolnjevanju zapovedi. Toda to izpolnjevanje zapovedi ni prav nič težko za tistega, ki veruje. In vendar ni mišljena kakršna koli vera, ampak vera, „da je Jezus božji Sin“! V moči te vere in njegovih darov: krsta (voda), evharistije (kri) in birmе (Duh), bomo premagali svet zla in gradili svet ljubezni.

Čez osem dni je prišel Jezus

Iz svetega evangelija po Janezu (Jn 20, 19-31)

Jezusovo prikazanje učencem, o katerem govori današnji evangelij, je zelo pomembno, omenja ga tudi Pa-

vel (1 Kor 15, 5). Jezusove rane so dokaz, da je sovražstvo ob Njem izgubilo svojo moč, ter da je ljubezen močnejša od smrti. Zato more samo on, ki nosi „znamenja smrti“, pozdraviti: „Mir vam bodi!“ Jezus hoče pomiriti vse njihove dvome in utrditi v njih vero, da bi mogel tudi on nje poslati, da bi mogli odpuščati v njegovem imenu in tako prinašali mir tudi drugim.

3. velikonočna nedelja 17. aprila

Umorili ste začetnika življenja, Bog pa ga je obudil od mrtvih
Berilo iz Apostolskih del (Apd 3, 13-15. 17-19)

Judje so umorili začetnika življenja, Bog ga je obudil, učenci so pričue enega in drugega dejanja. Peter, kot prvak apostolov, to odkrito pove Judom. Toda brez kakršne koli maščevalnosti, ampak samo zato, da bi jih povabil k spreobrnjenju in deležnosti odrešenja, saj so ravnali iz nevednosti. To vpliva poguma tudi nam, ki danes „izdajamo“ Jezusa s svojimi grehi, saj ni greha, katerega Bog ne bi odpustil, če se kesamo in spreobrnemo.

On je sprava za naše grehe
Berilo iz prvega pisma apostola Janeza (1 Jn 2, 1-5a)

„Imamo zagovornika pri Očetu“: to dejstvo je za nas grešnike tolažilno in upanje vzbujajoče. Odpuščanja, katerega je Jezus podaril svetu, se sme udeležiti vsak grešnik, ki se spreobrne. Spreobrnjenje pa ni zgolj v nekem priznanju Jezusa, ampak je v izpolnjevanju njegovih zapovedi. Ali smem reči: Kristjan sem, ker sem krščen in Jezusa priznavam, ravnam pa se po drugačnih zapovedih?! Janez nas torej uči pravega, celostnega spreobrnjenja.

Kristus je moral trpeti in vstati od mrtvih

Iz svetega evangelija po Luku (Lk 24, 35-48)

Jezusova prikazovanja učencem po vstajenju so v službi „utrjevanja snovi“. Pri učencih je namreč nastala nekakšna „bela lisa“ in Jezus jih mora spomniti, da je velikonočni dogodek izpolnitev pričakovanj in napovedi stare zaveze in o čemer je Jezus govoril, še preden se je to zgodilo. Šele ko Jezus prepriča svoje učence z zelo oprijemljivimi dokazi (dovoli, da se ga dotaknejo, prosi za hrano...), da je bilo to „potrebno“, ter da je sad tega „odpuščanje grehov za vse ljudi“, jih je mogel postaviti za svoje

priče. Učence je prepričal, zato so bili tudi oni prepričljivi. Kajpa mi?

4. velikonočna nedelja 24. aprila

V nikomer drugem ni odrešenja

Berilo iz Apostolskih del (Apd 4, 8-12)

Peter odločno pove: V nobenem drugem ni odrešenja kot samo v vstalem Jezusu Kristusu — vogelnem kamnu, katerega pa so Judje zavrgli. O, da bi tudi dandanes Jezus izbral učence Petrovega kova, ki bi polni Svetega Duha odločno oznanjali današnjemu človeku edino zveličavno resnico o središčnem pomenu Jezusa Kristusa za naše življenje!

Gledali bomo Boga, kakršen je

Berilo iz prvega pisma apostola Janeza (1 Jn 3, 1-2)

V Kristusu smo božji otroci. Zato je naša življenjska naloga postati čimbolj podobni njemu, po čigar podobi smo ustvarjeni. Bogopodobnosti pa nimamo nekako „v zakupu“, ampak jo moramo z ljubeznijo varovati in ohranjati kot plamen, kateremu pretijo razni „prepihi“, da ga ugasnejo. Šele v večnosti bo zažarela naša prava podoba, ko bomo privzeti v občestvo z Bogom, ne da bi prenehali biti mi sami.

Dobri pastir da življenje za svoje ovce

Iz svetega evangelija po Janezu (Jn 10, 11-18)

Kristus nas, podobno kot pastir svojo čredo, zbira v eno družino. Koliko pastirjev se je že proglašalo (in se še proglašajo) za take, ki vedó, kaj ljudje potrebujejo, in ki vedó, kako ljudi voditi, da bodo srečni in obvarovani pred tatovi in roparji, pa vendar so se vsi po vrsti izkazali za najemnike, ki jim ni mar za ovce, ampak za njihovo volno. Mi vemo, da je Kristus edini pastir, ki vé, kaj je v človeku in kaj človek potrebuje za uresničitev svojih življenjskih hrepenenj. Kako zelo potrebujemo tega Pastirja in vse tiste pastirje (duhovnike, redovnike, misionarje), ki nas vodijo k njemu.

Velikonočna matematika

Vladimir Kos

To je lahka matematika radósti!

Tristo petinšestdeset noči — v nakitu leta, ah, kako blesti od ene same: v njej prehaja dan za dnem v nedeljski svit ogenj, vzet gorečim belih zvezd gorám.

To je lahka matematika prostósti!

Eden le se vrnil je iz groba v skali: Naš Gospod! In listino o vladi Smrti v ognju svetih Svojih ran je bil sežgal. Njèn je sen o večnosti se zgrudil str.

To je lahka matematika mladósti!

Tristo petinšestdeset premikov k Svitu, tudi če roké začno se rahlo tresti, tudi če je svet v en sam vprašaj zaviti — On živi! In Živ nas vabi v svet nebes.

DR. DRNOVŠEK OBISKAL PAPEŽA

Predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek je 17. decembra obiskal v Vatikanu papeža Janeza Pavla II. V pogovoru sta izmenjala mnenja in stališča o različnih vprašanjih v odnosu med Cerkvijo in slovensko državo. Drnovšek je papeža povabil na obisk Slovenije, vendar naj bi bil ta obisk po odločitvi sv. očeta povezan z obiskom jugovzhodnih držav, kjer pa še divjajo spopadi. Drnovšek se je tudi pogovarjal z vatikanskim državnim tajnikom Angelom Sodanom.

POPRAVEK

V februarški številki DŽ smo v poročilu o slovenskih šolah v Argentini v letu 1993 pomotoma izpustili:

1. v Balantičevi šoli je poučevala tudi **Lučka Oblak**;

2. v Mendozii je poučevala špansko govoreče otroke tudi **Bibi Bajda**, predsednik šolskega odbora pa je **inž. Jože Smon**;

3. v San Martinu je predsednica odbora staršev **Gabrijela Marolt**;

4. po pomoti nista bila omenjena **Mari Makovec** in **Alberto Diez** med novoporočenci; nepravilno pa sta bila registrirana **Toni Javoršek** in **Mirjam Mehle**.

Prizadetim in bralcem se oprostamo.

KDAJ POJEMO PRI MAŠNI DARITVI?

EDO ŠKULJ

Pred bogoslužno prenovo so bila vprašanja glede petja bolj enostavna. Pri slovesni maši, ki je bila vedno z diakonom in subdiakonom, je bilo od a do ž vse peto in to v latinščini, med neslovesno mašo (oziroma med „tiho“ mašo, kar je bilo pravzaprav grdo rečeno) pa je zbor ali ljudstvo pelo pesmi, ki so bolj ali manj primerno spremljale dogajanje na oltarju.

Nato je prišel „koncil“, drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor, s svojo bogoslužno prenovo in vse postavil na glavo. Prvi dokumenti za izvajanje Konstitucije o svetem bogoslužju, ki je prva koncilská listina, so še nekako določevali, kaj naj se poje in kaj ne, kdaj naj se poje in kdaj ne. Potem je prišel novi Rimski misal in še te določbe odpravil tako, da je danes res svobodno, kdaj oziroma katere mašne dele pojemo. Zunanje res ni uzakonjeno, ima pa vsak mašni del svojo notranjo zakonitost, ki je neprimerno dosti bolj pomembna kot pa zunanja zakonodaja.

Prvo, kar moramo peti pri maši, so tisti spevi, ki že sami po sebi zahtevajo petje: slava, aleluja in svet. Slavo so angeli peli ob Jezusovem rojstvu, kot nam poroča evangelist Luka; aleluja izhaja iz hebrejskega vzklíka in pomeni „Slavite Jahveta“, „Pojte Gospodu“; svet prepevajo serafi pred Božjim prestolom, kot to omenja prerok Izaija in Janezovo razodetje. Slava odpade v adventnem času, da pride do izraza na božič, aleluja odpade v postu, da pride do izraza na veliko noč. Tudi v postnem času odpade slava, aleluja pa vsakokrat, ko ni petja. Tako je svet tisti spev, ki naj bi ga peli pri vsaki maši.

Tej osnovni petja dodajamo tiste dele, ki naj bi ljudstvo sodelovalo: pozdrave, vzklíke, odgovore, dvogovore. Rimski misal namreč pravi, da imajo prednost tisti deli, „ki naj jih poje duhovnik in njegovi sodelavci izmenoma z ljudstvom, in tisti, ki naj jih poje duhovnik skupaj z ljudstvom“ (RM 19). Zatem pridejo na vrsto razne pesmi, ki nadomeščajo tako stalne kot spremenljive dele. Moramo pa imeti neko lestvico stopnjevanja, da ne bo toliko petja na delavnik med letom kot na veliko noč.

OBREDI velikega tedna

Cvetna nedelja

Cvetna nedelja, ki pomeni začetek velikega tedna, ima izrazito dvojno zgradbo. To nakazuje že vsebina praznika in praznično bogoslužje, saj se na ta dan spominjamo Jezusovega slovesnega vhoda v Jeruzalem (blagoslov zelenja in procesija) in Gospodovega trpljenja (maša s posebnim poudarkom na branju pasijona, poročila o Jezusovem trpljenju in smrti).

Blagoslov zelenja se nadaljuje s procesijo, med katero pojemo v slavo Kristusu, edinemu pravemu Kralju. Na začetku procesije nosimo križ, ki oznanja, da moramo samo po križu priti v božje kraljestvo. Procesija nas popelje k oltarju, kjer se ponavzočuje Jezusovo trpljenje in njegova smrt.

Veliki četrtek

Ta dan začinjamo najsvetejše tridnevje, v katerem obhajamo višek vsega bogoslužnega leta: Jezusovo trpljenje, smrt in vstajenje.

1. Krizmena maša

Dopoldne je v stolnici krizmena maša. Bogoslužje vodi škof s somaševanjem duhovnikov vse škofije, da se izrazi edinstvo zbora duhovnikov. Po homiliji duhovniki obnovijo svoje duhovniške obljube, ker je ta dan postavitve zakramenta mašniškega posvečenja. Nato škof blagoslovi sveta olja: bolniško olje za maziljenje bolnikov, krstno olje za maziljenje novokrščencev in sveto krizmo, ki se rabi pri krstu, birmi, pri mašniškem posvečenju, pri posvečevanju oltarjev, cerkva... Blagoslovljeno olje želi ponazoriti delovanje Svetega Duha. Ko smo maziljeni z oljem, postajamo kraljevo duhovstvo, posvečeno za službo Bogu in bližnjemu.

2. Večerna maša velikega četrтка

Pri tej sveti maši obhajamo in doživljamo, kar je bilo na prvi veliki četrtek, ko je Jezus s svojimi učenci pri zadnji večerji opravil prvo sveto mašno daritev ter posvetil novo zapoved, za-

poved ljubezni, ki jo je spričel z besedo in dejanjem, ko je apostolom umil noge. Naj naša srca nocoj napolnjuje veliko veselje in globoka hvaležnost za te božje darove. Med petjem slave zvonijo zvonovi, ki potem utihnejo do velikonočne vigilije. Po homiliji je lahko umivanje nog. Jezusov zgled ponižnosti in ljubezni naj v nas prebudi potrebo po novih oblikah služenja in ljubezni.

Po maši prenesemo Najsvetejše v primerno kapelo ali stranski oltar, potem pa tam molimo do polnoči. Jezus kliče tudi nam: „Čujte in molite!“ Naj nas ne zadene Jezusov očitek: „Tako, eno uro niste mogli ostati budni z menoj?“

Veliki petek Gospodovega trpljenja

Današje slovesno liturgično opravilo obhaja Jezusovo trpljenje in smrt na križu. Ne obhajamo Jezusovega pogreba, temveč njegovo zveličavno trpljenje, ki prinaša zmago nad smrtjo.

Liturgično opravilo je razdeljeno na 4. dele: V 1. delu je bogoslužje božje besede (branje beril in branje ali petje pasijona), v 2. delu posebne prošnje za različne potrebe Cerkve in vsega sveta, v 3. delu češčenje svetega križa in v 4. delu sveto obhajilo.

Najbolj pomenljiv obred današnjega svetega opravila je češčenje križa. Do Jezusove smrti je bil smisel trpljenja zakrit našim očem. Jezusova predanost Očetu in ljubezen do nas, ki doseže svoj višek v daritvi na križu, odkriva skrivnost trpljenja. Vabi nas, da se vedno znova ozremo na križ, ki daje smisel našemu življenju, trpljenju in smrti.

Velika sobota

Danes se Cerkev mudi pri Jezusovem grobu in premišljuje njegovo trpljenje in smrt. Oltar je zakrit, maše ni. Ta dan lahko delimo obhajilo samo kot sveto popotnico. Ob primernem času

je blagoslov velikonočnih jedil.

Blagoslov jedil

Blagoslov velikonočnih jedil je lep slovenski običaj. Brez njega si skoraj ne moremo predstavljati velikonočnih praznikov. Običaj je gotovo izraz vere naših prednikov, ki so z blagoslovom jedil hoteli priklicati božji blagoslov v svoje domove. Blagoslov velikonočnih jedil naj v nas zbudi smisel in hvaležnost za milosti, ki izhajajo iz velike noči, in nas opozarja na božjo bližino prav v teh dneh. Blagoslovljena jedila imajo tudi svoj posebni pomen: vsa se nanašajo na Kristusa in ponazarjajo njegovo trpljenje, smrt in vstajenje.

Pirhi pomenijo več stvari. Najprej Jezusov grob. Kakor piščanec sam skljuje lupino in pride iz nje brez tuje pomoči, tako je tudi Jezus sam s svojo močjo prišel iz zaprtega groba. Rdeči pirhi pomenijo kaplje Jezusove krvi, ki so polzele iz njegovega čela že v vrtu Getsemani, posebno pa na Kalvariji.

Velikonočno jagnje, vstalega Jezusa, pomeni meso. Navadno je to

šunka. Ob uživanju blagoslovljena mesa naj bi se kristjani spominjali Kristusovega telesa, ki je bilo darovano na križu na naše odrešenje.

Kolač spominja na trnovo krono, ki so jo vojaki po bičanju dali Jezusu na glavo.

Hren pomeni žeblje, s katerimi so mu pribili roke in noge na križ.

Velikonočna vigilija

Vigilija (bedenje) pomeni veselo pričakovanje Kristusove vrnitve v molitvi in petju. To je noč vseh noči, pričakovanje jutra, ko je Jezus zdrobil verige smrti in vstal kot zmagovalec. Bogoslužje velikonočne vigilije vsebuje štiri dele: slavje luči, besedno, krstno in evharistično bogoslužje.

V prvem delu ob ognju in velikonočni sveči razmišljamo o tisti pravi luči, ki je Kristus.

Slavje luči nas uvede v prvi temeljni del vigilije: v besedno bogoslužje, ki nam v zgoščeni pripovedi prikazuje zgodovino odrešenja. Berila niso samo zgodovina, tudi ne samo zgledi, prav tako ne samo pouk, temveč so zgodov-

vina, ki se je enkrat začela in se sedaj nadaljuje in uresničuje. Tudi mi smo včlanjeni vanjo. Oznanjevanje in premišljevanje božje besede je središče vsakega krščanskega bednja. Po berilu iz pisma apostola Pavla vsi vstanemo in duhovnik prvokrat zapoje alelujo, ki je utihnila na začetku postnega časa. Trikrat jo zapoje, vselej više, vselej mogočnejše. V tej kratki besedi — aleluja — je povzeto vse odrešenijsko veselje velikonočne vigilije in vsa njena vsebina.

Po slovesnem evangelijskem oznanilu Kristusovega vstajenja je krstno bogoslužje z blagoslovitvijo krstne vode in morda s krstom nekaterih. To nam nazorno pokaže, da deluje krst v moči Kristusove smrti in vstajenja. Obhajati veliko noč pomeni preiti s Kristusom iz smrti v življenje. Vse navzoče občestvo s prižganimi svečami v rokah obnovi krstno veroizpoved in krstne obljube.

Evharistično slavje v čast vstalemu Kristusu naj bo na to sveto noč naša zahvala Očetu, ki nam je dal Sina, križanega in od mrtvih vstalega.

Aleluja!

Blagor tistim, ki niso videli, a so verovali!

**Alozij Uran,
ljubljski pomožni škof**

Tako je rekel vstali Odrašenik nejevernemu Tomažu pa tudi drugim apostolom, ki so bili zraven. Tako govori nam, ki smo vero prejeli po oznanjevanju in pričevanju drugih.

Okrog nas je smrt. V Bosni divja uničevalna vojna, ki ne prizanaša ne otrokom ne starim ljudem. Uničuje stoletna prizadevanja ljudi, da bi si zgradili primerno človeško bivališče in ustvarili v skupnih naporih primerno okolje, ki bi zadovoljevalo njihove osnovne potrebe. Sredstva javnega obveščanja, posebno televizija, vsak dan znova prikazujejo grozote, ki se dogabljajo po svetu: lakoto, bolezn, naravne nesreče in človeško zlobo. Tako se ustvarja ozračje strahu, groze, ki jemlje človeku voljo do življenja. To negativno razpoloženje preveva tudi naše medsebojne odnose. Najprej iščemo, kaj vse so drugi naredili narobe, kje bi še našli dokaze za obsodbo sočloveka. Strah se je zalezal v pore našega razmišljanja, govorjenja in delovanja. Ali je smrt res zadnje dejanje človeškega hotenja in tisočletnih snovanj? Ali je Kristusovo vstajenje bilo samo zgodovinski utrinek, ki danes nima več moči?

Pobrsakajmo malo pod zemljo, ogledimo si od blizu češnjevo vejo, pričakajmo rojstvo novega dne. Na tisoče semen čaka na ugoden trenutek, da se poženejo navzgor, v življenje.

Tudi v tkivu človeške skupnosti so skrita brezmejna semena dobrote, tihega vsakdanjega žrtvovanja, pripravljenosti za ustvarjanje novega sveta. O tem radio in televizija le poredko

govorita, časniki malo poročajo, ker to niso dovolj privlačni dogodki. Tudi križanje na Kalvariji se je zgodilo skoraj neopazno pred nekaj pričami v pozabljeni obrobni rimski provinci Judeji. In ta dogodek je spremenil tek zgodovine. Zaradi njega smo začeli novo štetje let. Jezus iz Nazareta je bil sicer umorjen in položen v grob, toda iz tega božjega semena je vzklila nova rast. Zmaga nad smrtjo je bila tako silovita, da je dvanajst polpismenih ljudi pognala v svet in ga prekrasila, mu dala nov polet in mu pokazala smisel.

Milijoni oznanjevalcev, ki niso videli pa so verovali, so prinesli Veselo oznanilo do današnjega dne. Zanj so dajali življenje, ker so vedeli, da seme mora umreti, če hoče obrodit sad; večno življenje.

Danes smo mi na vrsti, da to veselo vest o zmagi Življenja sprejmemo in jo sporočimo sodobnemu svetu. Čeprav vstajenja velikokrat ne vidimo, kot ga na veliki petek niso videli apostoli, je vendarle za vedno izgovorjena obljuba: Ne bojte se, jaz sem svet premagal. Svet še oklepa zima sovraštva in nasilja, toda znotraj te okrvavljene zemlje se že skriva novo življenje. Človeštvo bo moralo nekega dne spoznati: **dovolj je krvi.**

V imenu slovenskih škofov želim vsem ljudem dobre volje doma in po svetu, da bi nam kmalu zasijalo sonce Življenja in prebudilo novo rast. Čeprav še ne vidimo, verujemo, da se bo zgodilo.

Katekizem Katoliške cerkve

Smisel in odrešenjski pomen vstajenja

„Če Kristus ni vstal, je naše oznanilo prazno in tudi naša vera prazna“ (1 Kor 15, 14). Vstajenje je predvsem potrditev vsega, kar je Kristus sam storil in učil. Vse resnice, tudi najbolj nedostopne človekovemu duhu, postanejo utemeljene, če je Kristus z vstajenjem dal dokončen dokaz za svojo božjo oblast, kot je bil obljubil. Kristusovo vstajenje je **izpolnitev**

starozaveznih **obljub** in obljub samega Jezusa med njegovim zemeljskim življenjem. Izraz „kakor je v knjigah Svetega pisma“ nakazuje, da je Kristusovo vstajenje izpolnilo te napovedi.

Resnica o **Jezusovem božanstvu** je z njegovim vstajenjem potrjena. Rekel je: „Ko boste povzdignili Sina človekovega, boste spoznali, da **sem jaz**. Vstajenje Križanega je dokazalo, da je bil res „jaz sem“, Božji Sin in Bog sam. Vstajenje je dopolnitev učlovečenja Božjega Sina.

V velikonočni skrivnosti je dvojen vidik: s svojo smrtjo nas rešuje greha, s svojim vstajenjem nam odpira dostop do novega življenja. Vstajenje je najprej **opravičenje**, ki nas spet postavlja v božjo milost, da bi prav tako, kakor je Kristus po veličastnem Očetovem posegu vstal od

mrtevih, tudi mi stopili na pot novega življenja. Obstaja v zmagi nad smrtjo in v novi deležnosti milosti. Uresničuje **posinovljenje**, kajti ljudje postanejo Kristusovi bratje, kakor Jezus sam imenuje učence po svojem vstajenju. Bratje ne po naravi, marveč po daru milosti, ker to posinovljenje daje stvarno deležnost pri življenju edinega Sina, ki se je v polnosti razodelo v njegovem vstajenju.

Končno je Kristusovo vstajenje — in vstali Kristus sam — počelo in izvir **našega** prihodnjega vstajenja. V pričakovanju dovršitve vstali Kristus živi v srcih svojih vernikov. V njem kristjani že okušajo moči prihodnjega sveta in njihovo življenje Kristus priteguje v naročje božjega usmiljenja, da bi ne živeli več sebi, ampak tistemu, ki je za nas umrl in vstal.

VELIKONOČNI ČAS

Velikonočno veselje je tako veliko, da njegovo praznovanje raztegnemo na petdeset dni, do binkošti. To so dnevi, na katere pojemo alelujo, vzkljk veselja. V bogoslužju skozi ves veliko-

nočni čas beremo odlomke iz svetopisemske knjige Apostolska dela, ki opisujejo življenje prve Cerkve, nastale na temelju Kristusovega vstajenja in delovanja njegovega Duha. Evangeljska berila tega časa pa so po Janezu, ki največ poroča o prikazovanju vstalega Kristusa. Globoko vstajenjsko veselje, ki naj bi nas povezovalo skozi ves velikonočni čas, naj bi v nas ohranjalo tudi

duha medsebojne ljubezni in edinosti. To je bilo značilno za prve Kristusove učence. Posebej je o njih rečeno, da so po Jezusovem vnebohodu „vsi enodušno vztrajali v molitvi z ženami, z Marijo, Jezusovo materjo, in z njegovimi brati“ (Apd 1, 14). S tem so se najbolj pripravili na prihod Svetega Duha, ki jim ga je od Očeta poslal poveljčani Kristus na binkoštni dan.

Vonjati po vstajenju

ALOJZ REBULA

Če je res, da je Kristus vstal od mrtvih, če je res, da bo za njim vstal od mrtvih človek, da bo vstala v novo bivanje zemlja in vesolje, če vse to ni pravljica, ampak resnica, potem se vsiljuje vprašanje: mar kristjani ne verujejo v nekaj fantastičnega? V nekaj, kar je zunaj normalne človeške predstavnosti?

Odgovor je seveda: da, verujejo v nekaj brezprimerno fantastičnega. Toda fantastičen ni samo vrh krščanske vere: fantastična je gora te vere v celoti.

Fantastično je na primer, da nas ni rodila neka slepa vesoljska meglenica, ampak Oče, še več, Ljubezen. Fantastično je, da si je Bog izbral stoletje cesarja Avgusta in kot v Sredozemlju, da je postal človek. Fantastično je, da je z Govorom na gori izdal manifest, ki je prekucnil vse vrednote tega sveta. Fantastično je, da je hotel okusiti našo smrt, in sicer ne bolezensko, ampak nasilno. Fantastično je, da je hotel ostati med nami do danes v nekaj pšeničnih zrnih.

Krščanski fantastičnosti ni kraja.

(A tudi človeški ne, če prav pomislimo, in sicer na ravni otipljivega: mar moderna elektronika ni fantastična? Ni fantastična krvava blaznost Balkana danes?)

Dejansko je verjeti v Vstajenje prav tako težko kakor verjeti v Učlovečenje. Ko sem bral Künga, sem se čudil temu, s kakšno lahkoto je ta teolog zavrgel vse evangeljske čudeže, obenem pa samoumevno sprejel daleč največjega od vseh, Kristusovo Vstajenje.

Da je verjeti v Vstajenje težko, da presega „kri in meso“, dokazujejo tudi ankete, po katerih vera v Vstajenje peša celo pri praktičnih kristjanih (ne bi naši lingvisti izumili kaj boljšega od tega nemogočega „praktičen“? Če jih je že motil „pismen“ in so brez vsake potrebe izpisali tisti „pisen“...)

Toliko manj se je čuditi, če se je v Vstajenje zaletavala vsa protikrščanska eksegeza pa izumljala vse mogoče hipoteze: Kristus dejansko ni umrl, Kristusa so ukradli iz groba, Kristus je v grobu oživel od arom, Kristus je vstal v halucinacijah apostolov...

Ostaja dejstvo, da je v imenu Vstalega dvanajst ribičev šlo osvajat svet, da je iz te vere šlo v smrt nešteto mučenec, da je iz te vere izgorelo nešteto svetnikov, da je iz te vere šel Pavel med pogane, Ciril in Metod med Slovane, naš Baraga med Indijance, naš Slomšek med Slovence...

Da na Vstajenju stoji in pade sâmo krščanstvo, se je prvi zavedal Pavel, ko je čez krščansko nebo zapisal, v neomajni grški racionalnosti, znamenite besede: „Če Kristus ni vstal od mrtvih, je naša vera prazna.“

A če je vstal, če je res vstal, kakor se za veliko noč pozdravljajo pravoslavni?

Če je res vstal, potem je velika noč zato tu, da kristjan ponovno sodoživi tisto veliko palestinsko jutro, v pomladni svežini vrta in groba; da tudi on teče z Janezom in Petrom tja, kamor v norem zmagoslavju kliče odvaljena skala: da se tudi on pridruži trojki na poti v Emavs in z njo zavije v gostišče; da se tudi on v dvorani zadnje večerje zrine naprej za Tomažem in reče za njim: „Moj Gospod in Bog!“

To mu bo lažje kakor potem tisto vero živeti. Živeti recimo kot Slovenec v letu 1994, razočaran nad demokracijo, ker ni prinesla raja na zemlji, z Bosno na obzorju, v vrvežu avtov in nagonov, sredi posinjelih bliskotov novega poganstva, sredi vabljenja novodobnikov, jehovcev in mormonov.

Ko bi namreč mogel tisto vero Vstalega res živeti, bi že tu sam napol vstal od mrtvih: vse minute njegovega življenja bi bile obsijane z milostjo, vsaka težava in križ bi mu bila v blagoslov, namesto lakote po uspehih bi ga grizla lakota po dobrih delih, staral bi se in se bližal smrti ne v rastoči grozi Niča, ampak v pričakovanju srečanja z Nedopovedljivim. Mar ni isti apostol Pavel zapisal tudi: „Okoli ni videlo, uho ni slišalo, srce ni občutilo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo?“

Če bi kristjan ne samo teoretično, ampak bivanjsko, kot se reče, verjel v Vstajenje, bi bil drugi pravljичni Midas, ki bi se mu vse, česar se dotika, spreminjalo v zlato.

A takšna vera bi bila že prevelik dar. Dovolj velik bi bil že v tem, da kristjan — če že ne bi mogel spreminjati svoje vsakdanjosti v vstajenjsko snov, vsaj vonjal po Vstajenju.

Vonjal po Vstajenju; v zadahu smrti, v katerem živi.

SKRIVNOST LJUBEZNI IN HUDOBIJE

· WILHELM HÜNERMANN

Ptičje petje je z vseh strani naznanjalo prebujenje novega dne. Jutro. Čisto, sveže, kot bi ga nežna roka umila. Zlata zarja je sestopila z daljnih gora in mehko pobožala bele hiše in cvetoče vrtove. Tihi Betaniji je vsak žarek prinašal mir in blagoslov.

Mar bi takšno jutro moglo napovedovati nevihto? Kdo bi ob teh prijaznih žarkih mislil na zlobo v človeških srcih? Čim bliže je bil velikonočni praznik, tem bolj so se apostoli počutili varne. In res, kaj naj bi se še zgodilo? V vseh teh dneh si veliki zbor ni upal položiti roke na njihovega Učenika. Javno je učil v templju, stražarji so ga videli in slišali in vendar mu ni nihče storil nič žalega. Ljudstva je bilo vsak dan več in vedno bolj so ga oblegali. Še en dan te mučne napetosti, potem se začne velikonočni praznik. To pa pomeni konec nevarnosti.

Bil je že čas, da se pripravijo na sveto praznovanje. Juda Iškarjot se je prvi obrnil na Jezusa:

„Kje hočeš, da ti pripravimo velikonočno večerjo?“

To vprašanje ga je že dolgo vznemirjalo; to bo najlepša priložnost, da ga izda velikemu zboru, še posebej zato, ker bodo to večerjo gotovo pripravili nekje v Jeruzalemu. Jezus je poklical Petra in Janeza ter jima rekel:

„Pojdita v mesto in prišel vama bo nasproti moški, ki bo nosil vrč vode.“

„Človek z vrčem?“ Peter je osupnil. „Nositi vodo v vrču je vendar žensko delo, moške jo nosijo v mehovah.“ Toda Gospod se ni oziral na njegove posmisleke, nadaljeval je:

„Pojdita za njim in tam, kjer bo vstopil, recita hišnemu gospodarju: Učenik sprašuje: kje je moj prostor, kjer bi jedel velikonočno jagnje s svojimi učenci? In pokazal vama bo v nadstropju veliko jedilnico, opremljeno in pripravljeno; tam poskrbita za nas.“

„Toda, Gospod, vedno je bila moja

dolžnost, da sem poskrbel za velikonočno jagnje,“ ga je Juda užaljeno spomnil. „Marsikaj je treba priskrbeti in jaz sem zato tu, da vodim blagajno!“

Da je videti zelo utrujen, je menil Gospod, in zato naj drugi pripravijo vse potrebno. Tudi potrebni denar naj jim našteje.

Kaj je sedaj to? Je Učenik kaj zasulil? Je opazil njegovo odsotnost ponoči? Juda ga je nezaupno pogledal, potem pa odprl svojo mošnjo in dal Petru nekaj denarjev. Apostola sta odšla.

Ves vesel, da je velikonočni praznik že takorekoč pred durmi, je Janez Marko odšel iz hiše svoje matere na Sionski vzpetini in hitel z vrčem za vodo v roki skozi vijugaste ulice preko kamnitih stopnic v spodnje mesto.

Zajel si je vode iz studenca ter si vrč naložil na rame. Moral je zelo paziti, kajti gneča je bila v spodnjem mestu tolika, da so ljudje komaj hodili drug mimo drugega. Tako tudi ni opazil, da dva moža sledita vsaki njegovi stopinji. Ko je vstopil v hišo svoje matere Marije, sta ga ogovorila. S širokimi očmi je strmela v oba učenca, ki sta mu povedala sporočilo njunega Učenika.

„Da, seveda! Z veseljem! Z velikim veseljem!“ je navdušeno vzklikal in ju odvedel v prostorno hišo, ki je bila čisto blizu palače velikega duhovnika.

Nestrpno je poklical mater. Seveda ju je rada sprejela. Sicer pa so bili Jeruzalemčani dolžni za veliko noč do zadnjega koticčka napolniti hišo z romarji. In še so težko vse sprejeli.

„Že danes hočete obhajati vlikonočno večerjo?“ se je Marija začudila. „Saj se vendar obhaja šele jutri.“

„Učenik hoče tako,“ je odgovoril Peter. Marko je učenca odpeljal po kamnitih stopnicah v zgornje nadstropje, kjer je bila široka jedilnica že pripravljena za praznovanje. Dragocene preproge so prekrivale tla. Celostene so bile precej

visoko obložene z njimi. Nizka miza je bila postavljena v obliki podkve, ob vsej njeni dolžini pa so vabile udobne blazine. Janez se je nemalo začudil, ko jih je naštel trinajst. Kot naročeno za Gospoda in njegove apostole:

„Za vse bomo poskrbeli!“ jim je mladenič navdušeno zagotovil. „Platne prte bomo položili sem, sklede za jagnje tja, tudi zelišča in omako bomo pripravili. Nič naj vas ne skrbi. Ničesar ne bo manjkalo. Tudi opresnikov imamo dovolj, in vina!“

Marko je na pragu nestrpno čakal, da pride Jezus. Večerna zarja je že pordela nebo. Tedaj je prispel in z njim vsi njegovi učenci.

Mladenič se je pred njim globoko priklonil in nehote vztrepetal, ko ga je Gospod dolgo gledal s svojimi temnimi očmi. Uslužno je peljal goste v veliko zgornjo obednico, z gorečo trsko prižgal svetilke, ki so v okroglem lestencu visele s stropa, ter se skromno umaknil.

„Še nikdar nisem videl tako dostojanstvenega in plemenitega moža!“ je razburjeno pripovedoval, ko se je vrnil k materi. „Gledal me je, mama!“

„Zakaj le naj bi ravno tebe gledal?“ se je Marija smehljala.

„Ti me ne razumeš! Dokler bom živ, ne bom pozabil tega pogleda. Sedaj res verjamem, da lahko obuja mrtve.“

Zmračilo se je. Rahel veter se je poigral v modro tančico, razpeto prek odprtega strešnega okna, ki je varovala prostor pred vsiljivimi komarji. Okna so bila zaprta s polknicami.

Niso še posedli za mizo, ko je Jezus s tresočim glasom začel:

„Srčno sem želel jesti z vami to velikonočno večerjo, preden bom trpel, kajti povem vam, da je ne bom več jedel, dokler je v polnosti ne bom užival v božjem kraljestvu.“

In nato je izrekel prastari blagoslov:

Velikonočni Daljni Vzhod

VLADIMIR KOS

*In prav zato, ker
naš Gospod je iz groba vstal
med cveti oljke,
pražim ribe v olju oljk.
Sanja kuščar na skali.*

[V japonskem stilu 5, 7, 5, 7 in 7 zlogov]

„Hvala ti, Jahve, naš Bog, Kralj sveta, ki si se spomnil svojega ljudstva Izraela in ga razveselil s praznikom radosti! Slava ti, Jahve, ker s svojo prisotnostjo posvečujete Izrael in ta čas!“

Potem je prvi vrč napolnil z vinom, dolil vanj nekaj vode in kelih blagoslovil:

„Hvala ti, Jahve, naš Bog, Kralj sveta, ki daješ, da rodi vinska trta!“ Izpil je požirek, potem pa ponudil kelih svojim učencem in rekel:

„Vzemite to in si razdelite, kajti povem vam, odslej ne bom več pil od sadu vinske trte, dokler ne pride božje kraljestvo.“

Tako blizu je torej že, so se razveselili apostoli. Kako čudovita in zmagoslavna bo letošnja velika noč!

Ko jim je Gospod rekel, naj sedejo za mizo, so se začeli med seboj pripraviti za boljše sedeže. Jezusa je to malenkostno mešetarnjenje v tako veliki uri boleče prizadelo. Spomnil jih je, da mora tisti, ki hoče biti prvi, vsem drugim služiti.

„Jaz sem sredi med vami kakor tisti, ki streže!“

„Vi ste tisti, ki ste vztrajali z menoj v mojih preizkušnjah, zato vam prepuščam kraljestvo, kakor ga je meni prepustil moj Oče, da boste jedli in pili pri moji mizi v mojem kraljestvu in sedeli na prestolih ter sodili dvanajst Izraelovih rodov.“

Učenci so veselo prisluhnili.

Domišljija jim je spet pričarala blesteča vladarska žezla. Saj jim jih Učenik prav sedaj obljublja. Pozabili so na prepir ter zasedli mesta, ki jim jih je Gospod odkazal. Juda je sedel na njegovo levico, na desnico Janez, zraven njega pa Peter. Ostali učenci so se razvrstili kakor so sami hoteli. Filip in Bartolomej sta prinesla nekvašen kruh ter posodo z zelenimi zelišči. Sedaj bi moral Gospod reči zahvalno molitev. Toda zgodilo se je nekaj čisto nepričakovanega. Gospod je vstal, odložil simlah in se opasal s platnenim prtom. Nato je vzel vrč in kotlico, pristopil in začel učencem umivati zaprašene noge.

Apostoli so osupnili. Ko pa se je približal Simonu Petru, je vrli

ribič vznemirjeno ugovarjal:

„Gospod, ti mi boš noge umival?“

Jezus je nežno odgovoril:

„Tega, kar jaz delam, ti zdaj še ne razumeš, a spoznal boš pozneje!“ Peter je vztrepetal od ogorčenja: „Ne boš mi nog umival, nikoli ne!“

Nato Jezus zelo resno:

„Če te ne umijem, ne boš imel deleža z menoj!“ „Gospod!“ se je apostol prestrašil, „potem pa ne samo nog, temveč tudi roke in glavo!“

Učenik se je nasmehnil:

„Kdor se je skopal, mu ni treba drugega, kakor da si umije noge, in je ves čist. Tudi vi ste čisti, vendar ne vsi!“

Ne vsi? In kdo ne? Apostoli so se prežečes pogledali. Jezus je medtem umil noge Janezu in pristopil k Judu Iškarjotu. Ta se ni prav nič upiral. Gospod je umil še zadnji prah z nog, ki so nezvestega učenca ponesle k podlemu izdajstvu. In ravno pri njem je bil najbolj nežen ter skrben.

„Razumete, kaj sem vam storil?“ jih je vprašal, ko je spet sedel za mizo.

„Vi me kličete: 'Učitelj' in 'Gospod'. In prav pravite, saj to sem. Če sem vam torej jaz, Gospod in učitelj, umil noge, ste tudi vi dolžni drug drugemu umivati noge. Zgled sem vam namreč dal, da bi mi jih vi delali tako, kakor sem jaz storil vam. (...) Vem, katere sem si

izbral, vendar naj se izpolni Sveto pismo: „Tisti, ki je moj kruh, je vzdignil peto proti meni!“

Nenavadno! Kaj govori? kdo bi ga razumel? Ko so zaužili kruh in zelišča, je Jezus naročil, naj prinesejo velikonočno jagnje. Sam je medtem vdrugo natočil vino, prilil nekaj vode in nato po starem običaju razložil pomen te večerje. Ko je končal, je začel peti halel in velikonočni psalm.

Spev je slovesno donel. Čaša, ki jo je Jezus vdrugo natočil, je krožila od učenca do učenca. Potem so v pobožnem molku zaužili velikonočno jagnje. Pred davnimi leti je jagnjetova kri na gori Moriji rešila življenje prvorojencu izvoljenega ljudstva — Izaku.

Apostolom so žarele oči od veselja. Imenitna večerja in Jezusove obljube, te še posebno, so jih v dno duše vzradostile. Nenadoma pa se je Učenikov obraz čudno spremenil. Zdrznili so se. Učenik se je zresnil kot še nikoli doslej, smrtno bled je postal. Moral je doživljati nekaj groznega, ker se je začel tresti kot nekdo, ki ga napadajo zveri, a jim ne more ubežati. Molk je postajal vse težji. Učenik pa je še kar naprej molčal.

Učenci so onemeli, prepadeno so strmeli vanj. Nočni veter se je tedaj močneje zagnal v strešno okno. Tanka zavesa je strašljivo zaplahutala. Majhni plameni v oljenicah so metali pošastne sence. Molk. Nihče ni upal spregovoriti. V to mučno

26. decembra 1993 je bil krščen v cerkvi Presvetega Srca Jezusovega TOBIJA MIHAEL KOŽELNIK, sin Mihe in Mariele roj. Torres.

tišino so udarile Učeničeve besede:

„Resnično, resnično vam povem: Eden izmed vas me bo izdal!“

Beseda je topo obvisela v morečem ozračju. Učenci so obstali, kakor da bi strela udarila mednje. Saj, saj to ni mogoče! Ne, ne...! Da bi bil med njimi izdajalec? Toda — mar smejo dvomiti v Učeničovo besedo? V treh letih so se dodobra prepričali v resničnost njegovih napovedi.

Peter je prebledel. Ustnice so mu otrpnile. Vsa kri je izginila z njih. Gospod ga je že enkrat imenoval hudiča. Da bi bil sedaj on?

„Saj menda nisem jaz?“ je zajecjal in vse okrog njega se je zavrtelo.

„Ali sem jaz?“ so še drugi zmedeno spraševali.

Vsi so planili, se stiskali okrog ljubljene Učeniča in mu obljubljali zvestobo. Jezus jim je ukazal, naj se vsedejo.

„Vprašaj ga ti, na koga je mislil!“ Je Peter trepetaje zašepetal Janezu.

„Gospod, kdo?“

Janezu se je glas zatikal. Komaj je mogel vprašati. Jezus mu je odgovoril tiho, tako da je samo on razumel:

„Tisti, ki mu bom pomočil grižljaj in mu ga dal.“

Vzel je rezino kruha in z njo vred

nekaj grenkih zelišč, ki so spadala k velikonočni večerji, vse skupaj pomočil v haroset — rdečkasto omako, pripravljeno iz datljev, smokev in vinskih jagod — in ponudil Judu Iškarjotu. Takšen dar je vedno imel neki poseben pomen. Oči vseh vseh so se ozrle v Juda. Oblila ga je rdečiča. Ni vedel, kam bi se ozrl, bilo mu je tesno, nekaj ga je davilo v grlu. Da bi se rešil mučne zadrege, je ponovil vprašanje, ki so ga pred njim že vsi apostoli postavili Učeniču:

„Učitelj, saj menda nisem jaz?“

Jezus se je ozrl vanj. Neizmerna žalost je bila v njegovih temnih očeh. Potem se je sklonil čisto k njemu in mu zašepetal:

„Ti sam si rekel. Kar misliš storiti, stori hitro!“

Juda je vzel grižljaj. Ko je zagriznil vanj, mu je bilo kot da bi jedel peklenski kruh. Čutil je, kako mu srce kameni. Srepro je boljščal v Jezusa. To je bil pogled demona, ki sovraži in ubija.

Janez je prebledel ko zid. Potem je vzkipek v divji jezi. Hotel je planiti na izdajalca. Gospod pa mu je položil roko na rame in ga zadržal. Silna bol je bila v njegovem glasu, ko je spregovoril:

„Sin človekov sicer odhaja, kakor je o njem pisano, toda gorje tistemu

človeku, ki bo izdal Sina človekovega! Bolje bi bilo zanj, da bi se ne bil rodil!“

Peter je silil v Janeza, naj mu pove, kaj mu je Gospod odgovoril. Toda Janez je stisnil ustnice in molčal. Jezus je napolnil tretji vrč, tako imenovani „kelih blagoslova“, vendar seni poslužil dragocene Veronikine posode. Tiho se je zahvalil Bogu.

Medtem ko je vrč krožil, je Juda vstal in težkih korakov zapustil obednico. Ostali so se za njim začudeno ozrli. Saj praznično opravilo vendar še ni bilo končano. Ker pa so videli, da je prej Učenič Judu nekaj prišepnil, so mislili, da mu je naročil, naj še kaj priskrbi za slovesnost ali da naj nese revežem kakšen dar, kakor je bila navada pri takšnih obedih.

Kot da bi neka temna, mračna skrivnost padla od Jezusa, ko je Juda Iškarjot izginil. Njegovo obličje se je znova spremenilo. Toda tokrat je postalo svetlo, silno lepo, kakor da bi ga nadnaravni dih od znotraj osvetljeval. Svetel žar je sijal iz njegovih oči, slovesno in čisto je donel njegov glas, ko je spregovoril:

„Zdaj je Sin človekov poveličan in Bog je poveličan v Njem. Če je Bog poveličan v njem, ga bo tudi Bog poveličal v sebi: in poveličal ga bo kmalu!“

Podobne besede so apostoli slišali večkrat, kadar je nameraval storiti čudež, nazadnje pa, preden je Lazarja obudil od smrti. Pomenijo tudi sedaj, da bo storil čudež? Da, čudež! Vendar ne kakršnegakoli, ampak čudež, zares enkratnega, nezaslišanega; čudež, kakršnega nihče ni slutil, večjega od vseh, kar jih je doslej storil. Bo morda sedaj prišlo kraljestvo, ki ga je napovedal? Se bo jedilnica spremenila v kraljevsko dvorano in blazine ob mizi v zlate prestole?

Učencem je zastal dih. Niti premakniti se niso upali. Le jasno so se zavedali, da se bo zdaj zgodilo nekaj, kar bo prekoslilo hrepenenje človeških src. Strmeli so v Jezusove roke. Vzel je nekvašen kruh, ga razlomil, blagoslovil in rekel: **„Vzemite, jejte! To je moje telo, ki se daje za vas. To delajte v moj spomin!“**

Besede so praznično lebdele v zraku. Nekaj večnega, neumrljivega je bilo v njih. Pihljanje vetra je utihnilo. Temna, skrivnostna noč je prisluhnila. Zvezde so kot neštete večne luči pričale o nedoum-

1. januarja 1994 je bil krščen v cerkvi Sv. Družine v Mendozii NIKOLAJ DAMIJAN NEMANIČ, sin inž. Milana in prof. Rezke roj. Novak.

40-letni jubilej Slovenske hiše

ALOJZIJ STARC

Pred 40 leti je msgr. Anton Orehar začel z gradnjo Slovenske hiše, pred 20 leti pa je blagoslovil cerkev Marije Pomagaj.

„Slovenska hiša, ti središče vseh slovenskih domov, šola naša, naše ognjišče, gledališče in svetišče, fara in domači krov — Bog naj dá ti blagoslov! Blagoslov naj Bog Ti dá: tu je Slovenija doma!“

Tako je ob blagoslovlitvi Slovenske hiše v Buenos Airesu, 7. maja 1967, zapisal dr. Tine Debeljak. S tem je poudaril, da so v Slovenski hiši cerkev in šola, sedeži naših osrednjih ustanov in organizacij, tako Dušnopastirska pisarna, pisarna Zedinjene Slovenije, ki v medorganizacijskem svetu povezuje vse naše Domove, pisarna tednika Svobodna Slovenija, pisarna Kulturne akcije in še in še...

Akcija za Slovensko hišo na ulici Ramón L. Falcón 4158 v argentinski prestolnici ima tri obdobja: prvo — čas zamisli in odločitve; drugo — čas preselitve in želja do gradnje; tretje — čas gradnje in dograditve.

Čas zamisli in odločitve

Misel do skupnih lastnih prostorov je dolga leta tlela med nami. Z njo so se ukvarjali ti in oni, zlasti še naše osrednje društvo Zedinjena Slovenija, ki se je takrat

Msgr. ANTON OREHAR

imenovalo Društvo Slovencev. V strahu, da ne bo prepozno, in v skrbi za našo versko, narodno in kulturno ohranitev in rast je vso zadevo vzel v roke msgr. Anton Orehar, delegat za Slovensko dušno pastirstvo v Argentini. Po razgovorih z odborom Društva Slovencev, s predstavniki naših ustanov, organizacij in z duhovniki ter po objubi za sodelovanje Zveze katoliških moč na njihovem letnem

zborovanju v Escobarju leta 1954, je zamisel predložil slovenskim dušnim pastirjem. Ti so zamisel v celoti sprejeli in skupno naslovili na slovenske rojake povabilo, ki se glasi: „Nad šest let je imela slovenska skupnost v Buenos Airesu in njega bližnji in daljni okolici svoje zatočišče v prostorih župnije svete Julije na Víctor Martínez 50. Zadnje čase pa smo spoznali željo, da izpraznimo prostore. Zato smo morali začeti misliti na osamosvojitve. Priti moramo do prostorov, ki bodo na razpolago slovenski skupnosti in ki bodo ostali v slovenskih rokah. Zato smo se slovenski dušni pastirji po posvetovanju z mnogimi slovenskimi rojaki odločili, da začnemo z akcijo za nakup Slovenske hiše, ki naj bi bila naše versko, kulturno in prosvetno središče in kjer naj bi imeli zatočišče vsi, ki jim je mar verska in narodna bodočnost slovenske skupine v Argentini. Začenjamo to akcijo slovenski dušni pastirji zato, da bo mogoče pri njej sodelovati vsakemu Slovincu, ki krščansko misli, ne glede na to, kateremu društvu pripada... Cvetna nedelja 1945.“

Razglas o akciji za Slovensko hišo je bil veselo sprejet. Pričela se je nabiralna akcija. Na praznik slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda, 5. julija 1954, je msgr. Anton Orehar podpisal kupno pogodbo za Ramón L. Falcón 4158 v Buenos Aires, ki se od tedaj imenuje Slovenska hiša.

ljivi ljubezni.

Gospod je vstal in vsakemu učencu podal košček spremenjenega kruha. Zaužili so do dna duše pretreseni.

Učenci so se spomnili na govor v kafarnaumski sinagogi. Učenik jim je tedaj obljubljal nebeško gostijo, kruh za večno življenje.

To je torej tisti čudež, ki prekaša vsako spoznanje. Gospod se je tako tesno združil z njimi, da ga bodo lahko neprestano nosili v svojih srcih. Kot košček kruha je prišel vanje, da bi jim prinesel življenje in moč.

Ko so še vedno osuplo razmišljali o neizmerni skrivnosti, se je Jezus vrnil na svoje mesto, nalil vino v dragoceni kelih,

molil, ga nato blagoslovil in rekel:

„Pijte iz njega vsi! To je namreč moja kri, kri zaveze, ki se za mnoge preliva v odpuščanje grehov. To delajte v moj spomin!“

In sveto pijačo je dal učencem.

Doživeli so čudež spremenjenja. Kruh in vino sta se spremenila v Kristusovo telo in kri. Svoje življenje, svoje srce, svojo dušo, svoje božanstvo in človeštvo je dal učencem, njihovo življenje se je z njegovim zlilo v eno. Na način, ki ga človeško mišljenje nikdar ne bo moglo doumeti, je postal eno z njimi. Nova zaveza se je začela. O njej je pred mnogimi leti govoril prerok Jeremija:

„Glej, prišel bo čas, ko bom sklenil

novo zavezo z Izraelovo hišo. (...)

Kajti odpuščam jim njihovo krivdo in ne mislim več na njihove grehe.“

In sedaj je bila prelita kri nove zaveze, apostoli sami so jo pili. Da, to je kri, ki je prelita v odpuščanje grehov.

Tudi Mojzes je nahranil svoje ljudstvo s čudežno hrano: s kruhom iz nebes in z vodo iz skale. To je bil dar stare zaveze.

Ljudstvo nove zaveze pa hrani Jezus s svojim telesom in svojo krvjo. Apostoli niso mogli prodreti v globino te velike skrivnosti. Toda vedeli so, da je to dar brezmejne ljubezni, ljubezni, ki je večja od širnega morja, bolj goreča od ognja, čistejša in svetlejša od neba z vsemi njegovimi sonci in zvezdami.

Prvi načrt in nove težave

Takoj po prepisu, ko je bila akcija za poravnavo dolga že v polnem teku, je arhitekt Viktor Sulčič izdelal načrt, ki je predvideval kapelo, dvorano, prostore za organizacije, urade in uprave listov, klubske prostore in kuhinjo.

Prišla pa je nova, nepremagljiva ovira. Nemudoma je bilo treba zapustiti prostore na Víctor Martínez 50 v Buenos Airesu. Znašli smo se pred novim vprašanjem: Kam z dušnopastirsko pisarno, s pisarno Društva Slovencev, s pisarno Svobodne Slovenije ter z vsemi organizacijami, ki so tu imele svoje središče.

Msgr. Anton Orehar je menil, naj bi se vse, kar je bilo na Víctor Martínezu 50, selilo na Ramón L. Falcón 4158. Misel je bila z veseljem sprejeta. Vse prizadete ustanove in organizacije so se oddahnile. Velika skrb je bila trenutno mimo. Takoj pa je nastalo novo vprašanje: Kam v Slovensko hišo? Hiša je res imela deset sob, a vse so bile zasedene po najemnikih Slovincih. Ni ostalo drugega, kot da na praznem prostoru postavimo zasilno stavbo.

Leseno stavbo so pričeli graditi 9. julija 1956. Na vigilijo Marijinega Vnebovzjetja, 14. avgusta 1956, je po osmih letih in pol prenehal „slovenski“ Víctor Martínez 50 in začel živeti slovenski Ramón L. Falcón 4158. V novih prostorih so dobile streho vse ustanove, ki so na bile na Víctor Martínezu 50. Nova pridobitev pa je bila kapela, lesena sicer, a od tedaj neločljivo povezana s Slovensko hišo.

Škof Gregorij Rožman blagoslovilčasne prostore

Blagoslovitev prostora na Ramón L. Falcón 4158 in začasnih prostorov s kapelo je opravil ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman 25. novembra 1956.

Takoj po blagoslovitvi smo z akcijo nadaljevali. Nastale pa so nove težave. Msgr. Anton Orehar je vse rojake povabil, naj z mesecem julijem 1960 začnemo s pobožnostjo devetih prvih petkov na čast presvetemu Srcu Jezusovemu „za obi-

len blagoslov našemu podjetju“. Prošnje niso bile zaman. V maju leta 1962 je prineslo Oznaniilo veselo novice: „Vsejšlovenski skupnosti v Argentini sporočamo, da je po dolgotrajnem postopku vse urejeno za gradnjo...“ V nedeljo, 8. julija

Slovesna blagoslovitev Slovenske hiše

Dne 7. maja 1967 je msgr. Anton Orehar ob veliki udeležbi blagoslovil Slovensko hišo, botrovali so predsedniki Slovenskih domov v Argentini in predsednik osrednjega društva Zedinjena Slovenija. Na praznik Kristusa Kralja, 21. novembra 1971, pa je bil začetek druge etape: gradnje cerkve Marije Pomagaj in šolskih prostorov. O božiču 1971 je msgr. Anton Orehar blagoslovil temeljni kamen nove gradnje, ki je bila v dobrih dveh letih uresničena. Slovesna blagoslovitev je bila 26. maja 1974.

Gradnjo je vodil arh. Marjan Eiletz. Njegovi sodelavci so bili inž. Milan Ecker in arh. Jure Vombergar ter France Bidovec in Jernej Štefe in seveda odbor, ki ga je vodil msgr. Anton Orehar. Inž. Milan Ecker je izdelal statični račun, arh. Jure Vombergar pa je sodeloval pri različnih etapah cerkvene notranje opreme, pri izdelavi grbov slovenskih krajev v veži pred cerkvijo, pri mozaiku sv. Cirila in Metoda. Od likovnih umetnikov so sodelovali: akad. slikarica Bara Remec, slikar in kipar Ivan Bukovec, slikar Marjan Koritnik, slikar Tone Kržišnik. Spomenik padlim junakom, ki je bil odkrit 27. junija 1965, pa je delo kiparja Franceta Ahčina.

Msgr. Antonu Oreharju je ves čas gradnje stal ob strani odbor. Med rajnimi

sodelavci naj omenimo: dr. Alojzija Voršiča, inž. Albina Mozetiča, prof. Ivana Prijatelja, Valentina Markeža, Jožeta Mavriča, Jožeta Mehleta, prof. Pavla Verbiča, Ivana Goriška, Ivana Lužovca, Aleksandra Majhna, Albina Magistra, Ivana Ašiča, Jakoba Sušnika...

V cerkvi Marije Pomagaj je našel svoj zadnji dom msgr. Anton Orehar, graditelj Slovenske hiše in duhovni graditelj slovenskega verskega občestva v Argentini. Njegov kip ob vhodu v Slovensko hišo, delo Franceta Ahčina, in kip škofa Gregorija Rožmana v veži pred veliko dvorano, delo Franceta Goršeta, pa nas neprestano kliče k zvestobi Bogu, Cerkvi in slovenskemu narodu.

Pogled iz cerkve Marije Pomagaj proti spomeniku žrtvam komunistične revolucije

leta 1962, je msgr. Anton Orehar blagoslovil prostor, kjer naj bi zrastle nova stavba. Načrte in gradbena dela je vodil arh. Marjan Eiletz. V manj kot v petih letih je zrastle na Ramón L. Falcón 4158 v Buenos Airesu trinadstropna stavba. V pritličju je veža z barom in pritklinami. Iz veže je vhod naravnost v veliko dvorano in v prostore pod odrom, kjer je bila začasna kapela; po stopnicah iz veže pa je dostop tudi na balkon in v prvo nadstropje, kjer so gostinski prostori: predobednica, velika obednica, kuhinja in shramba s pritklinami ter mala obednica. V drugem nadstropju je pet sob, v tretjem pa še tri, mala dvorana in pritkline. Nad tretjem sta še dve sobi.

Za poštenje in zakonitost

O božiču 1993 so slovenski škofje v pomembni izjavi opozorili na zaskrbljujoče pojave v državi in na nujnost hitrejšega uveljavljanja jasnih moralnih načel na vseh področjih javnega delovanja. Očitno je, da so jih k temu spodbudila številna odkritja o nepoštenem poslovanju in opravljanju javnih služb, ki že precej časa burijo našo javnost. Razčiščevanje vsega tega ni učinkovito. Prav tako se zavlačuje s popravljanjem krivic, ki jih je zagrešil prejšnji totalitarni režim. Pri tem škofje nikakor niso mislili samo na Cerkev, temveč na vse prizadete državljane.

Glede na to, da smo v občutljivem obdobju prehoda iz totalitarizma v pravo, socialno in demokratično ureditev, vno, socialno in demokratično ureditev, ko poteka tudi proces lastninjenja, je bilo skoraj mogoče pričakovati, da bo prihajalo do grabeža in drugih oblik nepoštenega prilaščanja. Obstaja več kazalcev, da se to dejansko dogaja. Zato je bila beseda škofov potrebna.

Komisija Pravičnost in mir je že aprila 1993 javno zahtevala, da pristojni dvomljive posle do konca in pošteno razčistijo, zato izjavo škofov pozdravlja in jo podpira. Hkrati pa poudarja, da je po demokratičnih načelih in evropskih navadah beseda predstavnikov Cerkve, posebno še, ko gre za moralne zadeve, povsem upravičena.

Kljub temu so določeni krogi po svojih javnih glasilih to izjavo napadli. To se je nedvomno zgodilo zato, ker so škofje pokazali na enega najpomembnejših izvorov nepoštenega ravnanja, namreč na totalitarnost prejšnjega režima. Ta res ni edini vzrok sedanjega moralnega razkroja, saj le-tega poglobljata in pospešujeta tudi sodobni liberalizem in sla po brezmejni oblasti. Ni pa mogoče tajiti, da je komunistični režim onemogočal pluralizem in s tem nadzor javnosti nad političnim delom ter gospodarskim in finančnim poslovanjem. S tem je bila dana široka možnost za samovoljno ravnanje in okoriščanje. Tisti, ki so še včeraj teptali človekove pravice, ker je vloga le-teh, da zagotavljajo demokracijo, se danes sklicujejo na te iste pravice, da bi ohranili nedemokratično pridobljene prednosti, gospodarsko nadmoč, vpliv na občila in s tem tudi politični pritisk. Teh ljudi zdaj ne združuje več ideologija in tudi ni nujno, da pripadajo isti stranki. Povezuje jih koristiljubje.

Sla po bogastvu in oblasti, ki naj nepošteno pridobljeno bogastvo varuje, je zajela mnoge kroge. Še huje pa je, da

je ljudi okužilo prepričanje, da državne in politične ustanove ne morejo in nočejo zagotavljati poštenja, da se zato poštenje ne spleča, temveč se je treba „znajti“. S tem je demokracija, ki temelji na skupnih temeljnih moralnih vrednotah, resno ogrožena.

Demokracija še ni zajamčena z obstajanjem več političnih strank. Naša država bo demokratična, ko bo moč na področju financ, gospodarstva in občil dejansko porazdeljena, ko na teh področjih ne bo monopolov, ko v državni in občinski upravi ne bo prevladovala nobena stranka, ko bo javno mnenje neizprosno zahtevalo, da so nosilci javnih služb pošteni, resnicoljubni in odgovorni ljudje, ko bo neodvisno sodstvo imelo na voljo dovolj odločnih ljudi in vse potrebne zakonske osnove za preganjanje nepoštenja, posebno korupcije.

Pri nas to še ni uresničeno v zadostni meri.

Končno je treba poudariti, da tudi od tod izvirajo sedanje stiske številnih ljudi. Res je sicer, da obstajajo objektivne gospodarske težave in da se z njimi srečuje velik del sodobnega sveta, posebno države, ki so se otresele komunizma. Drži pa tudi ugotovitev, da delavce izsiljujejo, zastrašujejo in mečejo na cesto predvsem tisti, ki si nepošteno prilaščajo

gospodarske in finančne ustanove ali pa si v njih prisvajajo moč odločanja. Dostikrat glavna skrb vodilnih v podjetjih niti ni posvečena temu, kako bi podjetje uspešno delalo in ohranilo čem več delovnih mest, temveč si v prvi vrsti prizadevajo, da bi izkoristili pravne praznine in podjetje razvrednotili ter si ga nato poceni prilastili.

Vse to je eden izmed pomembnih vzrokov vedno slabšega gmotnega stanja pomembnega dela našega prebivalstva. Če bi velike spremembe v lastništvu, do katerih mora priti, potekale bolj pošteno in zakonito, bi tudi nezaposlenih bilo manj. Celo veljavna zakonodaja postavlja načela vestnosti in poštenja, skrbnosti in dobrega gospodarjenja ter prepoved zlorabe pravic kot zakonske kategorije. Torej bi lastninjenje lahko potekalo bolj pošteno, če bi ne bilo močnih, organiziranih in vplivnih političnih, gospodarskih in finančnih krogov, ki imajo dovolj moči, da si prilaščajo večino tako imenovane „družbene lastnine“. Glavni vzrok sedanjega stanja torej niso pravne praznine, temveč pomanjkanje poštenja in splošne moralne zavesti. Zaradi vsega tega prihaja do čedalje večje grabežljivosti, in to celo v takih okoljih, kjer so doslej prevladovala načela nesebičnosti in požrtvovalnega dela.

Iz tega jasno sledi, da je — poleg vse strokovnosti in gospodarske sposobnosti — visoka raven splošne moralne zavesti, poštenja in osebne odgovornosti za

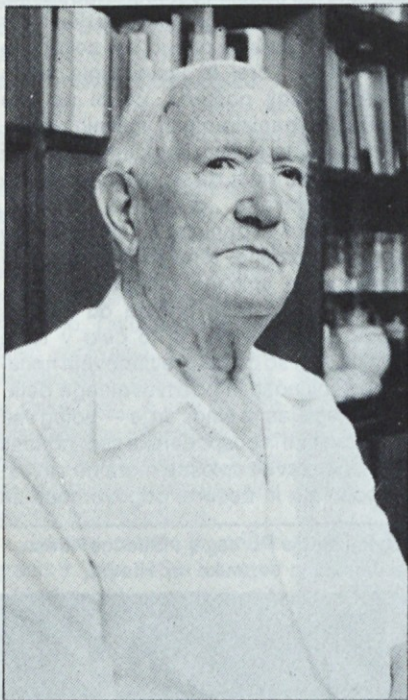
V soboto, 8. januarja 1994, je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu TATJANA LUCIJA PUSTAVRH, hčerka Janeza in Veronike roj. Hrovat.

Pogovor z Rudolfom Smersujem

Pogovarjal se je dr. Marko Kremžar

Rudolf Smersu, znan in neutrudljiv javni delavec, je bil v domovini pred vojno izvoljeni poslanec na listi Slovenske ljudske stranke; bil je zadnji predsednik Slovenskega narodnega odbora ter častni član načelstva SLS v zdomstvu, mesto, ki ga ima še danes v Območnem odboru SKD za Argentino. Je živa priča in deloma tudi sooblikovalec pomembnega dela slovenske zgodovine. Zaradi pestrosti njegovih spominov je razgovor omejen le na nekaj tém.

skupno blaginjo absolutno nepogrešljiv temelj za pravi in vsestranski blagor. Če pa se bo sedanje stanje nadaljevalo ali celo poslabšalo, se bo naša družba razdelila v maloštevilno manjšino bogatašev in velikansko večino revnih in od manjšine popolnoma odvisnih državljanov. Srednji sloj bo še naprej izginjal, blaginja ne bo skupna in država bo postala politično nestabilna. Zaradi vsega tega komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci ponovno javno izraža svojo zaskrbljenost in podpira vse tiste, ki si na različnih ravneh prizadevajo za resnico, poštenje in zakonitost.

Prof. dr. Anton Stres,
predsednik komisije
Pravičnost in mir

V Ljubljani, 17. januarja 1994

Med nami v zdomstvu ste, gospod Smersu, gotovo človek z najbogatejšim političnim spominom in izkušnjo. Zato dovolite, da sežem z vprašanji najprej v preteklost.

Ko se je pričela druga svetovna vojna, ste bili med najmlajšimi poslanci Slovenske ljudske stranke v belgrajskem parlamentu. Po smrti dr. Korošca je prevzel vodstvo stranke dr. Kulovec, ta pa je bil ubit pri prvem nemškem letalskem napadu na Beograd. SLS je bila tako ob pričetku vojne brez vodstva. Kdo in kako je prevzel v tistih kritičnih časih mesto, ki ga je zapustil dr. Kulovec?

Za formalno nasledstvo ni bilo časa. Najvplivnejši v vodstvu stranke je bil tedanji ban dr. Marko Natlačen. On je imel podporo celotne strankine strukture.

Kakšno vlogo pa je imel dr. Miha Krek, ki se je kot minister umaknil z jugoslovansko vlado v emigracijo?

Glavni predstavnik SLS, ki se je umaknil pred okupatorji v emigracijo, je bil dr. Miha Krek. Vendar bi težko rekel, da je predstavljal celotno vodstvo stranke. To je bilo takrat deljeno med njim, ki je deloval iz inozemstva, ter dr. Natlačenom, ki je s krogom sodelavcev vodil stranko v Sloveniji.

Večkrat je slišati očitek, da je dr. Marko Natlačen preveč iskal stikov z Nemci in kasneje z Italijani, ki niso bili le okupatorji, marveč tradicionalni sovražniki Slovencev.

Treba je upoštevati, da je bil Natlačen zadnji uradni predstavnik izvoljene civilne oblasti na Slovenskem. Zavedal se je izredne odgovornosti, ki jo je imel do svojega naroda. Njegova prva skrb je bila, da ne bi bila Slovenija razkosana med tri okupatorje. To je skušal preprečiti z omenjenimi stiki, a kot vemo brez uspeha.

Ko so komunisti ubili dr. Natlačena, je nastala v stranki spet praznina. Kako ste rešili vprašanje nasledstva?

Ilegalno vodstvo stranke je predstavljala tako imenovana „štirinajstoričarica“ uglednih članov strankinega vodstva. Razmere pa so bile take, da je bilo večkrat potreba hitrih ukrepov. Zato sta v praksi prevzela vodstvo SLS v domovini poslanec Miloš Stare in dr. Albin Šmajd. Meni so zaupali organizacijo ilegalne formacije, ki smo jo imenovali „Slovenska legija“. Miloš Stare je živel v ilegali od prvega do zadnjega dne okupacije. Njegova naloga je bila vzdrževanje zveze z jugoslovansko vlado v Londonu, oziroma z dr. Krekom in njegovimi sodelavci v emigraciji. Ne pozabimo, da je takrat pomenil izraz „emigracija“ begunce v okviru jugoslovanske vlade v taboru zaveznikov.

Vzporedno z že omenjeno nalogo pa je Miloš Stare tudi organiziral in vodil izdajanje ilegalnega lista „Svobodna Slovenija“, katero je vsa leta okupacije redno širil s pomočjo mreže „Slovenske legije“.

Kakšno nalogo pa je imel poslanec dr. Šmajd?

Ta je bil zelo dinamična osebnost. Skrbel je za zunanje zveze stranke. Navezal je prve ilegalne stike s predstavniki drugih slovenskih demokratičnih strank, hkrati pa je bil odgovoren za iskanje stikov ter informacij iz okupatorskih vrst. Ker stranka javno ni smela obstajati, je moral Šmajd ta del naloge opravljati kot privatnik. Stare in Šmajd sta tesno sodelovala. Stare je pošiljal zaveznikom podatke, ki mu jih je preskrbel deloma Šmajd, deloma pa mreža Slovenske legije.

Kot ste že večkrat povedali in napisali, je bila ustanovljena Slovenska legija dne 27. aprila 1941 v Ljubljani. Kako ste sklicali prve člane, ki so postali vodstvo Legije? Pod kakšnim vidikom ste izbirali ljudi in kaj je bil vaš namen?

Bil sem v službi na „Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev“ in od tam sem sklical na omenjeni sestanek predstavnike organizacij kar po telefonu. Sestali smo se v Delavski zbornici 27. aprila dopoldne. Vsi povabljeni so predstavljali po eno od katoliških, laičkih organizacij. Nisem vabil posameznikov. Tako so bili takrat prisotni predstavniki SLS, mladinske SLS, Orla oziroma Fantovskih odsekov, Kmečke mladine, Slovenske kmečke zveze, Slovenske delavske zveze in še nekaterih, katerih se zdaj ne spominim. Bilo nas je kakih petnajst. Na ta način je zrasla mreža Slovenske legije na podlagi

predvojnih organizacij, ki so temeljile na istem svetovnem nazoru. Kasneje smo se zbirali v prostorih Ljudske posojilnice, na mojem domu, pa tudi drugod.

Namen Legije je bil pripraviti in v danem trenutku pričeti odpor proti okupatorjem, a predvsem obramba slovenskih življenj. Takrat smo vedeli, da je prva naloga storiti vse, da slovenski narod preživi vojno in okupacijo. Nemci so predstavljali izredno nevarnost. Lahko bi nas dobesedno razselili. Vedeli smo tudi, da naš mali narod ne more odločilno vplivati na potek vojne, da pa smo odgovorni za narodov obstoj. Nihče ni dvomil v zmago zaveznikov, a za Slovence je bila tudi razmeroma kratka okupacija lahko usodna.

V zvezi s Slovensko legijo je večkrat slišati imena kot na primer Peršuh, Majdič, Bajlec, Bitenc. Kakšno vlogo so imeli v tej skupini?

Ker imenovani niso bili uradni zastopniki kake organizacije, jih nisem povabil na ustanovni sestanek Legije. Vendar je bil Ivo Peršuh, na primer, svetovalec vodstva skoraj od samega začetka. Tudi Majdič in dr. Bajlec sta bila sodelavca in svetovalca. Posebno smo potrebovali izkušnje in poznanje razmer dr. Bajleca v Prekmurju in Jožeta Melaherja na Štajerskem. Bitenc, kot jugoslovanski oficir, je bil dolgo v italijanskem ujetništvu. Štirinštiridesetega leta pa je prevzel kot vojaški strokovnjak celotno vodstvo Slovenske legije.

Ali pred Bitencem Legija ni imela v vodstvu poklicnih vojakov? Kakšen je bil odnos med Legijo in prvo vojaško ilegalo, to je s Štajerskim bataljonom?

Vojaško vodstvo je bilo kmalu zaupano polkovniku Peterlinu. Ko so tega kasneje zaprli Nemci in ga odpeljali v Dachau skupaj s skupino domobranskih oficirjev, ki so vodili demokratično ilegalo, je njegovo mesto v Slovenski legiji prevzel major Bitenc. Vendar je bilo z aretacijo Peterlinove skupine ilegalno vojaško vodstvo demokratičnega tabora zelo prizadeto in se ni nikdar popolnoma opomoglo od tega udara.

Razmerje s Štajerskim bataljonom je bilo ob ustanovitvi tesno in prisrčno. Slovenska legija je tem fantom poskrbela tudi prvo orožje. Kasneje pa je pomagala pri ustanovitvi vaških straž, ki so nastale iz potrebe po samoobrambi, predvsem kmečkega ljudstva, pred komunisti. Polkovnik Peterlin je predstavljal ilegalno koordinacijo vaških straž, vendar so ob propadu Italije septembra 1943 nekateri

njegova navodila upoštevali, drugi pa ne.

Iva Peršuha in Majdiča so komunisti ubili; ali so poskusili kdaj narediti atentat na vas?

So. Približno v istem času, ko so ustrelili prijatelja Peršuha, so poskusili tudi pri nas. Ko so pozvonili, jim je šel odpirat sin Miha. Zgrabili so ga za vrat, da bi bil tiho, a sem vseeno slišal neko prerivanje. Vzel sem pištolo, stopil iz sobe, videl, kaj se dogaja, in ustrelil v zrak. Zbežali so. Potem niso več poskušali. Peršuh pa je imel stike s skupino jugoslovanskih oficirjev, katere je pregovarjal, naj ne sodelujejo z OF. Eni so mu sledili, drugi pa verjetno izdali partizanom.

Ob začetku okupacije je bil organiziran Narodni svet, skoraj istočasno pa Slovenska zaveza. Kakšna je bila razlika med obema organizacijama, ki sta družili tradicionalne demokratične stranke v Sloveniji?

Narodni svet, ki ni dolgo obstajal, je bil javna, Slovenska zaveza pa ilegalna organizacija demokratičnih strank. Ta je trajala praktično do konca vojne in Narodni odbor je bil njen vidni, politični izraz. Od kraja je bilo sodelovanje med SLS, liberalno in socialistično stranko nezaupno, kmalu pa je zaupanje zrastle in trajalo do konca vojne in nato skozi vsa desetletja politične emigracije. Lahko rečem, da so demokratske stranke res lepo, lojalno in odkrito sodelovale ves ta čas.

Najvidnejše dejanje Narodnega odbora med vojno je bilo sklicanje slovenskega parlamenta tretjega maja 1945 v Ljubljani na Taboru. Kako gledate na to zdaj iz časovne perspektive?

Korajžni smo

bili takrat. Vendar smo imeli zaslobo izvoljenih županov, poslancev, predstavnikov organizacij, vseh demokratičnih strank in tudi škofa Rožmana. Zaupali smo zaveznikom. Dan, dva kasneje smo že vedeli, da se stvari obračajo drugače. Zaveznikov ni bilo. Jugoslavija je padla v področje Sovjetske zveze. Danes je lahko biti kritičen, a če takrat ne bi storili, kar smo, bi si upravičeno očitali, zakaj nismo nastopili.

Zakaj niste sklicali parlamenta že prej?

Dogodki so se hitro vrstili in ni bilo lahko najti pravega trenutka. Prezgodnji nastop bi izzval nemške represalije in tako oslabil protikomunistično stran. Odlašanje pa je bilo slabo pod političnim vidikom. Kot rečeno, vse to je bilo mišljeno za primer, da zasedejo Slovenijo zavezniki.

Čeprav je prevzel vodstvo Slovenske legije major Bitenc, ste ostali vi še vedno v njenem vodstvu. Kako se je ta ilegalna veja SLS končala?

25. septembra 1993 sta se v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu poročila MARIJA ZUPANC in JURE URBANČIČ.
Iskrene čestitke!

Večina članov Legije so bili domobranci. Skupaj z ostalimi so bili vrnjeni in pomorjeni. Vendar so nekatere preživlele in civiliste kasneje postavili pred zloglasna ljudska sodišča. Če se prav spomnim, so bili med koncem leta 1945 in pričetkom 1946 trije veliki procesi proti članom Slovenske legije. Ti so bili v glavnem propagandnega značaja, saj je bila glavnina že mesece prej pobita. Tudi smrt polkovnika Peterlina, ki so ga komunisti privlekli iz Dachaua in ubili v Ljubljani, je bila del likvidacije Slovenske legije. Podobno tudi proces in usmrnitev majorja Bitenca, o čemer je bilo ne dolgo tega precej pisanega v reviji Nova zaveza.

Če se vrneva k preteklosti SLS, mi dovolite vprašanje, ki zadeva obdobje pred vašo generacijo. Ob koncu prve svetovne vojne je nastal znani spor med Šušteršičem in Korošcem. Ali je bilo v času, ko ste pričeli politično delovati, še čutiti sledove tega nasprotstva?

To je bila takrat že zgodovina. V moji dobi smo za spor vedeli, a ni motil sožitja v stranki. Dr. Marko Natlačen je bil iz vrst, ki so bile blizu dr. Šušteršiču, to je

tako imenovanim „starinom“, pa ni bilo zaradi tega nikakih napetosti. Užival je vsestranski ugled, podobno kot dr. Korošec, ki je bil v dobi med obema vojnama nesporen strankin in narodni voditelj.

Sam imam, na primer, prav lep spomin na dr. Pegana, ki je bil Šušteršičev prijatelj. Ko sem iskal posojilo v Ljudski posojilnici, mi je šel zelo na roko in mi pomagal, čeprav je vedel, da sem Korošček sodelavec. Takrat je to že vse minilo. Tudi dekan Matija Škerbec, ki je to obdobje kasneje ponovno kritično obdelal, se je v stranko vključil in v njej deloval.

Morda je še bolj zanimivo razmerje med dr. Lampetom in dr. Krekom. Ali ste katerega od obeh poznali?

Lampeta nisem nikdar srečal, čeprav sem slišal o njem kot o izrednem gospodarstveniku. Vendar se ne spomnim, da bi kdo o njem obširneje pisal. Janeza Evangelista Kreka pa sem poznal, ker sem mu v Marijanišču ko dijak nekajkrat ministriral. Seveda sem bil premlad, da bi z menoj kaj resnega govoril. Tudi njegovih javnih nastopov se ne spominjam. Krekovo

mišljenje in delovanje poznam iz pripovedovanj, vidnih sadov in knjig.

Ali se spominjate še kakega podobnega, resnega spora v Slovenski ljudski

stranki?

Mislim, da ne. Seveda so bila različna mnenja o tem in onem. A do večjih sporov ni prišlo.

In vendar sta bili v SLS jasno vidni dve smeri: ena je bila, recimo, bolj jugoslovanska, druga pa izrazito slovenska. Ali ni povzročalo to notranjih napetosti?

Razlike so bile, napetosti pa ne. Šlo je za različne osebne odgovore na vprašanje, kako zagotoviti najboljšo prihodnost slovenskemu narodu. Tako na primer so bili J. E. Krek, Korošec in kasneje Stare jugoslovansko usmerjeni, medtem ko je bil Kulovec odločno za čim korenitejšo slovensko rešitev. Spomnim se, kako je ob prevzemu strankinega vodstva imel zborovanje za mladino, kjer je zavzemal popolnoma slovensko stališče. Tudi kasneje je v svojih nastopih bil glede tega silno jasan.

Tudi vi ste bili vedno pristaš te smeri.

Tako je. Pa ne le jaz, tudi Natlačen, Šmajd in skoraj vsa mlajša generacija so čutili podobno. Dejstvo, da sta v stranki obstajala hkrati dva različna pogleda na reševanje narodne politične usode, ne da bi pri tem prišlo do sporov, je gotovo znak politične zrelosti. Če pomislimo, da je stranka urejeno prehodila dolgo pot od prvega jugoslovanskega navdušenja do zahteve po slovenski državnosti, kljub generacijskemu prehodu, smo lahko na to ponosni.

Konec prihodnjic

12. novembra 1993 sta se v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji poročila lic. SONJA TOMAZIN in cont. GREGOR HRIBAR.

Iskrene čestitke!

Mesto ob oceanu

Vladimir Kos

*To naše mesto je lahko dojeti:
vrhovni duh je leta kolobar,
ki Dan in Noč mu služita v vajetih
in tek vozá se zdi normalna stvar.*

*Nekje na poti se spočne življenje,
nekje na poti ga pretrga smrt.
Do zadnjega utripa hrepenenje
po Svetu, ki ne bo nikoli strti.*

*„Poglej,“ mu prigovarjam, „v zgodovino,
odkrij središče, izhodiščno smer —
odkrij bodočnost, svojo domovino,
vsak dan se steka vanjo, vsak večer.“*

*To naše mesto je težko dojeti:
morjé poslušá, v knjižnicah sedi,
v antene hoče zvezd šepet ujeti —
a griča z božjim križem se boji.*

METKA MIZERIT

USMERJAJMO MLADI ROD V KRŠČANSTVO IN SLOVENSTVO!

Kadar zadehtijo lipe po naših vr-
tovih, je to znamenje, da odhaja cve-
toča pomlad in prihaja poletje. Pa
tudi šolsko leto je končano in ponovno
smo se srečali na zaključni prireditvi.

Šolsko delo je opravljeno. Kako?
Niso vsi uspehi zaznamovani in zapisani
v spričevalu z odličnimi, dobrimi
ali manj dobrimi redi. Nekateri uspehi
pa tudi neuspehi so ostali v nas samih,
v našem srcu. Mi sami vemo za svoj
trud, pa tudi za lenobo; za čas, ki smo
ga dobro izrabili, za zamujene ure, ki
so izpuhtele v nič in se ne bodo več
povrnile. Vsak sam se zaveda pozor-
nosti, ki jo je posvetil pouku, pa tudi
malomarnosti, brezbržnosti in celo
namerne nagajivosti, iskrenosti in
prevare. Vse to je zapisano v naših
srcih. Vsak naj pogleda vanj in našel
bo odgovor, kako je opravil svojo do-
ležnost. Cankar pravi, da je srce pra-
vičen sodnik, ki ne pozna malenkosti.

Podobno kot letni časi se vrstijo
tudi življenjske dobe. Poslavljamo se
od petošolcev, ki odhajajo. Zgodnje
rosno jutro je mimo, prehajate v topel
dopoldan. Kar malo otožni smo ob
misli, da vas drugo leto ne bo več med
nami, da bodo drugi zasedli vaš raz-
red in vaše klopi. Prišli ste pred peti-
mi leti napol otroci, zdaj odhajate kot
mladeniči in mladenke. Zdi se mi, da
odhajate kot od doma v svet, in rada bi
vam dala na pot domačega kruha, da
ne bi bili nikoli lačni ljubezni, žejni
človeške topline. Rada bi vam dala
materino besedo, da vam bo slovenska
govorica vedno ljuba in sveta, da se
boste vedno s ponosom zavedali svo-
jega slovenskega rodu. Rada bi vam
dala našo pesem, da bo vaše srce

vedno uglašeno na slovenske strune.

Izbirate si svoj poklic. Pojdite v
življenje z odprtimi očmi; naj vas ne
preslepi svet s svojimi vabami. Po-
gumno in veselo stopite na novo pot.
Črpajte moč za svojo rast iz čistih
vrelcev. Ostanite dobri in plemeniti;
pomagajte si med seboj, bodite si pri-
jatelji, goreči in
navdušeni za vse
dobro. „Vse živl-
jenje si boš grel
roke ob ognju
svoje mladosti,“
je rekel Giovan-
ni Papini.

Vaši starši so
vam omogočili
potovanje v Slo-
venijo. Marsikdo
od njih še ni bil v
domovini očetov.
Vse to so vam
podarili, da bi
vzbudili in utrdi-
li v vas zvestobo
do slovenstva. Ne
razočarajte jih!
Spoznali ste svo-
je daljne sorod-
nike, si pridobili
nove prijatelje.
Ohranite z njimi
pismene stike,
duhovno se z nji-
mi oplajajte, njim
in vam v dobro.

Postanite
živi, delavni čla-
ni naših slovens-
kih domov po
okrajih. Prihaja-

jte tudi sem v Slovensko hišo; za vedno
naj ostane naš skupni dom.

Končno, v vseh življenjskih
preizkušnjah zaupajte v Boga. Molite,
dá, čujte in molite! Pravijo, da danes
ni več moderno moliti. Zavedajte se,
da je molitev vir največje sile. „Vse
premorem v njem, ki mi daje moč,“
pravi sveti Pavel.

In naše bodoče delo na tečaju?
Najprej se vam, dragi starši, zahvalim
za sodelovanje in vas še naprej prosim
in spodbujam, da usmerjajmo mladi
rod v slovenstvo in krščanstvo.

Hočemo, da bodo naši dijaki res
obvladali podano snov? Želimo, da bi
imel naš tečaj priznan ugled in bil
upošteván tudi v Sloveniji? Potem
moramo zvišati naše zahteve, dvigniti
strokovno znanje našega tečaja, ne pa
s popuščanjem dajati potuho lenuhom
in prikrajšati s tem tudi dijake, ki jih
res zanima in hočejo resno študirati.

Pogosti stiki s Slovenijo so nam v
spodbudo in izziv. Imamo možnost no-
vih knjig, učnih pripomočkov, poso-
dabljanja in novih metod, celo, da se

V soboto, 11. decembra 1993, sta se v cerkvi Marije Pomagaj v
Buenos Airesu poročila MIRJAM MEHLE in TONI JAVORŠEK.
Iskrene čestitke!

FRANCE AHČIN: Portret slovenskega dekleta.

FRANCE AHČIN: Ruda Jurčeč.

mlajše moči usposabljaajo ali izpopolnjujejo v Sloveniji. Imamo pa tudi priložnost dokazati zvestobo idealom, za katere so naši očetje zapustili domovino. Lahko z dejanji pokažemo, daj je res, kar so nekateri lepega napisali o politični emigraciji; lahko pa tudi z malodušjem in omahovanjem sami poderemo to, kar imenujejo argentinski čudež. To, kar učimo, moramo tudi živeti. Biti moramo pristni. Slovenstvo, krščanstvo ni nekaj, kar si nadenemo nase, oblečemo kot praznično obleko. Prihajati mora iz naše notranjosti, ožarevati vso našo pojavo.

Na našem tečaju ne učimo zgolj predmetov. Našim dijakom posredujemo vrednote slovenstva in krščanstva. Želimo, da bi naši dijaki rasli v poštene, pokončne ljudi, ki stojijo krepko v svetu, duhovno usmerjeni v novo nebo in novo zemljo. Naše seme krščanstva in slovenstva je torej pristno, zato ga moramo vedno znova sejati in se ne naveličati. Nikdar se preveč ne sprašujemo, kdaj bo čas žetve. Prepustimo to skrb in svoje srce Bogu in pripravljajmo se na novo setev.

Blagoslov knjižnice, Slovenskega doma in Kregarjeve galerije v Škofijski gimnaziji

6. januarja je v Škofijski klasični gimnaziji v Šentvidu nadškof Šuštar blagoslovil novo gimnazijsko knjižnico, ki so jo poimenovali po dr. Antonu Brezniku. O liku pokojnega jezikoslovca, nekdanjega šentviškega profesorja in zadnjega ravnatelja, je govoril Janko Moder. Za knjižnico so v kratkem zbrali že nad 5000 knjig.

V nedeljo 6. februarja pa je nadškof blagoslovil v prostorih gimnazije še Slovenski dom in Kregarjevo galerijo. K slavnosti se je zbralo izredno veliko gostov. Posebno navdušena sta bila sprejeta najbolj zaslužna za vrnitev Zavodov: ministra Peterle in Janša. Slavnostni govornik je bil Alojz Rebula. O slikanju Staneta Kregarja je govoril akademik Emilijan Cevc. Kregarjevi sestri in brat so darovali Zavodom 86 slik. V Slovenskem domu pa bosta delovala pisarna izseljenskega društva Slovenija v svetu in Inštitut Studia Slovenica, ki ga vodi dr. Arnež. On zbira vse publikacije in drugo dokumentacijo Slovencev po svetu. V njem bodo po dokončanju Jegličevega dijaškega doma lahko naši

prenočišče rojaki, ki bodo na obisku Slovenije.

Letno srečanje katoliških časnikaarjev v Ljubljani

24. januarja je bilo v nadškofijskem domu v Ljubljani letno srečanje katoliških časnikaarjev. Letošnje geslo je: „Ohrani mo ljubezen do dobre knjige“. Med mašo jih je nagovoril nadškof Šuštar, nato je predsednik Sveta za družbeno obveščanje pri Slovenski škofovski konferenci in glavni urednik Družine Janez Gril govoril o dejavnosti slovenske Cerkve v občilih, slavnostni govornik pa je bil Alojz Rebula. Ta je med drugim dejal: „Generacija, ki bi danes morala držati družbeno in še posebej kulturno fronto krščanstva, leži v Kočevskem Rogu. Kočevski Rog je namreč sprejemal v ogromni večini kristjane: to so dokazovali kupi rožnih vencev, ki so bili nagradeni ob breznih. Če upoštevamo število pomorjenih, si lahko predstavljamo, kakšen tudi kulturni potencial je tam pokopan. Recimo, če tvegamo statistični ključ: kakšnih tisoč ljudskih posvetarjev, nekaj stotin visokih intelektualcev, kakšna desetina najvišjega formata.“

Pismo mladim

LOJZE REZELJ

To pismo je namenjeno vsem mladim slovenskega rodu, tako v Sloveniji kot ostalim po svetu.

Biti mlad je v življenju odskočna deska. Že nam vsem znani slovenski pregovor: „Kar se Janez nauči, to Janez zna“ nam pove, da ko smo mladi, se moramo z vso resnostjo pripraviti za življenje, katerega nam je Bog po naših starših podelil. Kako srečen bi bil, če bi to moje pismo brali mladi, katerim je namenjeno! Če bi mi pa kdo odgovoril, bi bil pa veselo presenečen.

Moja mladost je bila nekoliko drugačna, kot jo vi mladi doživljate. Ko sem se zavedal k življenju, sem si predstavljal, da je življenje eno samo razdejanje in pobijanje ljudi, saj sem svojo mladost preživel v Sloveniji med drugo svetovno vojno in potem po begunskih taboriščih. Pa ni moj namen pisati vam mladim moj življenjepis.

Rad bi vas povabil, da bi kot mladi, polni življenjskih energij, gledali na življenje kot na nekaj nadvse lepega in vzvišenega. Po značaju smo ljudje zelo različni. Ne moremo vedno vse, kar se po svetu dogaja, jemati in doživljati pozitivno in z optimizmom. Vem, da imate mladi v tej razburkani potrošniški družbi mnogo težav. Vem, da je danes težko posnemati vzgledne prijatelje, ko jih je tako malo. Danes svet hiti z vso naglico, da bi človeštvo živelo kar najbolj ugodno, da bi vse bilo samo materija, da bi zlasti mladi samo uživali in se izživljali v razuzdanosti in si z mamili pomagali doseči cilje, kateri peljejo v pogubo.

Današnji svet hoče mladim dokazati, da duhovnosti ni več,

da se tudi ne splača živeti „zastarelo“ in da je v izživljanju, ne glede na moralo in etiko, življenje lepše in prijetnejše. Vam mladim dokazujejo, da živeti čisto, se poročati, imeti številne družine, se vzgajati krščansko in pridno in pošteno delati, je stvar preteklosti. V bodoče naj se mladi pripravljajo na življenje takó, da se po „živalsko“ sparijo, živijo skupaj, dokler se ne naveličajo, potem pa zamenjajo tovarišijo. Zakon „dokler vaju smrt ne loči“ da ni več moderen. Če nisi vsaj dvakrat ali trikrat ločen, tudi nisi aktualiziran. Bodi tak, kakor moda in moderni čas zahtevata. Če si fant, nosi dolge umazane lase, če so predolgi, si spleti kitke, nadeni si uhane, če imaš cele hlače, si jih prereži, raztrgaj in razcefraj, na srajcah naj bo veliko golo poslikanega in seveda veliko napisov v angleščini in tako hodi po plesih in išči tebi primerno dekle. Ta naj bo seveda tudi moderna, da se ji bo videlo čim več golote. Taka bo ljubezen, dokler se eden drugega ne naveličata. Potem se bosta razšla in si vsak po svoje poiskala druga, ki bo morda še bolj zanimiv, kajti ta novi drug je vedno na tekočem, uživa mamila in jih tudi drugim posreduje. K vsemu temu pa pripomore okolje, televizija, razbijanje po raznih inštrumentih in seveda živalsko kričanje in petje, tako da skoraj oglušiš, ko to poslušáš.

Da pa stvar postane še bolj privlačna, se prirejajo „koncerti te tako kvalitetne in visoko kulturne muzike“, na raznih štadionih, da mladi od kričanja, razbijanja in golote kar ponoré. Ko se proti jutru vračajo vsi navdušeni nad uživanjem, nekateri izmed

njih počasi spoznavajo, da je vse to, kar počnejo, tako pusto in prazno. Spoznajo tudi, da starši, ki tega ne odobravajo, niso zastareli, ampak po življenjskih izkušnjah, katere so pridobili ob trdem delu, in doživljali strahotno drugo svetovno vojno, razumno in preudarno sodijo, da je življenje mladih danes napačno in da taka pot skozi življenje ne pripelje do srečnega konca. Vsi mladi slovenskega rodu ste bili vzgojeni po starših pravilno in tudi vera vam je pomagala, da ste spoznali resnico in pot, po kateri morate hoditi skozi življenje. Vse drugo ne velja nič, kajti človek, ki v življenju ni imel vere, upanja in prave ljubezni, je nesrečen, ko spozna zmoto. Moji mladi slovenski prijatelji, vsi, prav vsi vas spoštujemo, vas imamo radi in tudi sprejemamo drugačen način življenja. Vse to v luči krščanskih načel za življenje. Naš Slomšek je takole zapisal vodilo za mlade:

„Slovenec in Slovenka: Popotnik je človek na svetu. Srečno svojo pot hoditi ima mladino dobra šola učiti — dobra šola za življenje. Mladi popotnik mora modrega tovariša imeti, da mu pravo stezo kaže, da se ne zgreši in se po potu ne spotika. Žalostno je pri hiši, ako gospodar in gospodinja slabo, trmasto glavo družino imata, ki ne ve poštenja, ne pozna pokorščine, ne porajta

Kipar

FRANCE AHČIN

JURE VOMBERGAR

Poleg slikarice Bare Remec je slovenska skupnost v Argentini imela tudi pomembnega kiparja, Franceta Ahčina. Deloval je predvsem med Slovenci in za Slovence. Slovenske družine, katerim likovna umetnost kaj pomeni, imajo gotovo kako Barino sliko ali Ahčinov relief.

Ahčin se je kot kipar oblikoval že v Sloveniji in sicer pri Francetu Kralju, Gojmiru Kosu in Antonu Severju. Med vojno je odšel v Italijo in se izpopolnjeval na akademiji v Firencah.

Leta 1947 je odšel v Argentino in dobil zaposlitev v podjetju za cerkveno umetnost. Kasneje je bil tehnični vodja Pelicaričeve tovarne za keramiko, kjer so izdelovali vaze in namizno posodo, končno pa je imel lastno tovarno za keramične obloge. Zato ni čudno, da je Ahčinov kiparski opus predvsem v žgani glini, katere tehnologijo je mojstrsko obvladal.

Vsaka umetnost je abstrakcija ali reelaboracija oblik iz narave. V tem poustvarjanju Ahčin ni šel v nobeno radikalno smer, ohranil je distanco do vseh modnih tokov. Čeprav je bil njegov učitelj in vzornik France Kralj, ni Ahčin prevzel po njem ekspresionistične manire, vsaj ne v tisti krčeviti drži, ki je značilna za mnoge umetnike svoje dobe, ampak je ostal v realizmu. Ohranil je primerno razdaljo tudi do sentimentalnosti in lirizma, obdržal je klasično dostojanstvenost oblike.

Ahčinovo glavno zanimanje je človeško telo, glava, fizionomije obrazov. Ahčin je bil mojster spontane, enkratne male plastike, kot pri slikarjih hitre risbe, skice: sedeče male figure ženskih in moških likov v bogati predstavitvi leg in gibov. Mnogo je tudi materinstev in razpel.

Značilna zanj je tudi ploskovita, reliefna kiparska govorica, posebno v času, ko je ilustriral argentinski ep Martin Fierro. Ciklus reliefov v žgani glini ali v bronu prikazuje predvsem ljudi v trenut-

kih čustvene izraznosti. V naši skupnosti so zelo poznani ramnoženi reliefi verske vsebine, tako sv. Družina, beg v Egipt, brezjanska Marija, škof Slomšek, sv. Ciril in Metod, itd.

Pomembno je Ahčinovo portretno kiparstvo. Poleg zgolj plastičnih zanimivih obrazov z značilno zamegljenimi in stiliziranimi potezami, je ustvaril podobne mnogih znanih osebnosti iz slovenskega javnega življenja v Argentini: dr. Novačana, Jurčeca, dr. Savellija, msgr. Oreharja. Vsem poznana sta tudi doprsna kipa škofa Barage, katerega hranijo lazaristi v Lanusu, in pa pesnika Balantiča, kateri sedaj krasi Naš dom v San Justu. Portretov znanih in manj znanih oseb pa družinskih članov je registriranih vsaj 30.

Velikih plastik pa ni veliko. Leseni kip Marije Kraljice predseduje cerkev v Slovenski vasi v Lanusu, v Slovenski hiši v Buenos Airesu pa imamo bronast relief na spomeniku žrtvam vojne in revolucije. V spodnji kapeli cerkve v Lourdesu (Santos Lugares) je več njegovih skulptur v lesu, čeprav s podpisom tedanjega delodajalca.

France Ahčin je svoje znanje skušal posredovati tudi mlajšim, ukaželjnim likovnikom. Bil je profesor za anatomijo na umetniški šoli SKA, kasneje pa tudi na svojem domu zbiral ljubitelje umetnosti in pobujal likovno ustvarjanje. Njegov dom, katerega je sam projektiral in gradil, je pravzaprav velik razstaveni prostor njegovih skulptur.

Malo pred svojo prezgodnjo smrtjo je mogel še razstaviti svoja dela v rojstnih Domžalah in nato v Ljubljani. Domovina je šele leta 1989 s hvaležnostjo in priznanjem sprejela njegovo delo, kakor jo je že prej slovenska skupnost v Argentini.

za strah. Velika družina v ljubi domači deželi — domovini — smo vsi; gospodarja, ki nas v posvetnih zadevah vlada, imamo, njegove nadomestnike, oblastnike. Kdor v tem velikem društvu srečno in mirno živetni hoče, naj se nosi kakor ga ljubezen domovine uči. Tako bo to lepo vodilo za mlade Slovence in Slovenke, da si jim glava izbistri, srce ožlahtni, ohranite zdravo dušo in telo in pa pridne delovne roke. In kdor obilno seje, bo gotovo tudi obilno žetel, če ne na tem, pa na onem svetu!"

Kaj vse bi nam Slomšek lahko še povedal. Saj je svetniški kan-

didat, pa tako globok, preprost in človeški. Moji mladi prijatelji, vzemite to moje pisanje kot spodbudo, da boste po slovensko živeli, da boste zgled vašemu okolju in ponos slovenskemu narodu. Mladina doma je pod komunističnim režimom bila podvržena pranju možganov, uvajali so jih v materijo, v brezboštvo, jim skušali zbiti iz glave vse, kar je duhovnega. A prišel je preobrat. Slovenija je postala samostojna država. Totalitarni in brezbožni režim se je zrušil. Ostale so posledice. Vi mladi, katerih vas veliko poznam, imate dolžnost in težko ter odgo-

vorno nalogo spremeniti ta pogubni način življenja. Vzbudite med seboj duhovnost, idealizem, žrtvovanje do bližnjega. Tako boste doprinesli tudi vi, da bo naša mladina drugačna, posnemanja vredna, da bo svet postal boljši. To ni sanjarjenje, to se po mladih prav lahko uresniči. Z optimizmom glejmo naprej! Bodite vztrajni, iščite si prijateljev, ki bodo tako mislili kot vi, in srečni bomo vsi.

Z nasmehom in korajžo naj zaključim to pisanje vam mladim!

Vaš prijatelj Lojze

Pisatelj in pesnik KAREL MAUSER

MIRIAM JEREB BATAGELJ

V Zagoricah (zdaj Bled) je bil 11. avgusta 1918 rojen. Srednjo šolo je obiskoval v Kranju in v Ljubljani.

Svoje prve poezije je poslal reviji **Mladika** sredi leta 1937. Mladinska revija **Mentor**, katere urednik je bil dr. Joža Lavrenčič, pa je v šolskem letu 1938/39 objavila štirinajst njegovih pesmi in črtic.

Leta 1939 je vstopil v semenišče, kjer je ostal devet semestrov in je imel že nižje redove. Tam se je pridružil litararnemu krogu; ki se je zbiral okrog lista **Mlada setev** in ga je vodil France Kunstelj. V njem je Mauser objavljaval pesmi, kratko prozo in literarne ocene iz sodobne slovenske poezije. Pisal je tudi za revijo **Naša zvezda** in za **Vrtec**. Leta 1943 je sestavil pesniško zbirko **Prva piščal** in jo izročil Severinu Šaliju. Preko njega je Mauserjeve pesmi dobil v roke dr. Tine Debeljak in ga uvrstil med dominsvetovce. Kot bogoslovec je bil prednik Vincencijeve konference in je deloval v „Sibiriji“ na barju v Mestnem logu proti Viču. Kot bogoslovec je bil tudi zajet na Turjaku leta 1943 ter je preživel komunistični zapor v Kočevju.

Januarja 1944 je stopil iz bogoslovja. Dobil je službo pri Ljudski knjigarni, kjer pa ni pomagal le pri korekturah in urejanju, pač pa se je z vso vnemo vrgel v literaturo. Za Slovenčevo knjižnico je prevedel roman **Gora in ljudje** švicars-

kega pisatelja Federerja in se nato lotil izvirnega romana o Turjaku, o čemer pričajo odlomki iz posameznih poglavij, ki jih je že od marca 1944 začel objavljati v **Slovenskem domu: Na poseki, Sami, Zemlja kliče, Zadnji dan in Temna noč**. Napisal je tudi novelo **Neugaslo ognjišče**, ki je v reviji **Rast** izhajala v nadaljevanju od februarja 1945 dalje. Salezijanci na Rakovniku so izdali njegov kratki opis **Škof Friderik Baraga**, na povabilo Ladislava Lenčka pa je, medtem ko je pomagal v Misijonski pisarni v Ljubljani, napisal različna priložnostna besedila, med njimi tudi prizor v verzih **Za duše**.

Januarja leta 1945 se je poročil in se preselil v Štepanjo vas, kjer je napisal povest **Rotija**. Še istega leta je bil aretiran in skupaj z družino je pričel življenje taboriščnika v Avstriji. Lotil se je sezonskega dela, ni pa opustil pisateljevanja. Postal je redni sodelavec **Koroške kronike**, kjer je so objavili več njegovih črtic. Napisal je tudi dramo v treh dejanjih **Travnik brez rož**, ki je bila uprizorjena v taborišču Rottenmann. V Literarnem zborniku **Strti cvetovi** (Peggetz pri Lienzu, 1946) pa je bila objavljena Mauserjeva verzificirana baladna poslanica **Mrtvi živim** in pa odlomek iz romana **Mrtvi bataljoni**. V Peggetzu je tudi zasnoval delo **Sin mrtvega**, ki je izhajal v

Koroški kroniki v nadaljevanjih, in roman **Prekleta kri**. Leta 1947 je v Koroški kroniki začel izhajati prevod Werflovega dela **Bernardkina pesem**, ki pa je v knjižni obliki izšel šele leta 1983 pri Mohorjevi založbi.

Na Mauserja so medtem postali pozorni tudi tržaški literarni krogi. V reviji **Mlada setev** so mu ponatisnili iz Koroške kronike dve Vojni silueti: **Barbika** in **Gramozna jama**. Pisal je pod imeni Iztok, Štefan Gornik, Klemen Habjan, itd. Sicer pa v to dobo spada še več

Mauserjevega drobnega pisanja in pa vrsta nedokončanih del, za katera vemo le po objavi raznih odlomkov. V taborišču je vodil tudi literarni krožek in sodeloval pri bralnih večerih v Spittalau.

Leta 1948 je pri Mohorjevi izšla njegova novela **Bajta**, potem pa še povest **Puntar Matjaž, Zemlja, Jamnik** in pa priredba besedila za delo **Vetrinjsko polje**.

Roman **Kaplan Klemen** je izhajal v tedniku Koroška kronika v letih 1948/49. Roman je na slovensko knjižno izdajo čakal več kot petnajst let (1965), pred tem pa doživljal nenavadno širjenje po Evropi. Bil je preveden in natisnjen v nemškem in španskem jeziku davno pred slovensko izdajo. Švicarski pisatelj Schmid je napisal ob izidu nemškega prevoda: „To je visoka pesem na duhovniško poslanstvo.“ Luis de Garalt pa je v Barceloni delo uvrstil v zbirko Gigante in o njem zapisal: „Človeško, moralno in literarno je Kaplan Klemen izreden roman. Potem, ko ga človek prebere, ga prav nič ne preseneča, da se je avtor uvrstil v prve vrste evropskih katoliških pisateljev in da njegovo ime stoji na posebnem mestu poleg Grahama Greena, Françoisa Mauriac in Georges-a Bernanos-a. Kljub temu, da je knjiga o duhovniku, je daleč od tega, da bi bila dogmatizirajoča. Nasprotno: preseneča po svojem upor, po svojem protikonformizmu. Branje te knjige daje redko občutje miru in duhovne uravnovešenosti.“ V Clevelandu je izšla igra Kaplan Klemen v štirih dejanjih.

Leta 1950 je dobil dovoljenje za vselitev v Združene države Amerike. Leta 1953 je v Gorici izšlo Mauserjevo delo **Božji služabnik pater Leopold**, leta

MOLITEV

Karel Mauser

*Ne vem, Gospod,
da bi se ti kdaj zahvalil za spomin
in za milost predstav.
Zdaj premišljam:
Kako samotni bi bil,
ko bi se ne mogel vračati v preteklost,
v otroška leta in v prvo zrelost.
In kako brez sanj bi bil,
ko bi ne mogel gledati dni v bodočnosti.
Morda bodo drugačni, ko postanejo sedanost,
toda mrtvo čakanje bi ne barvalo upov,
ki so skriti v zarji vsakega dneva.
Zdaj lahko preteklost in bodočnost
spreliva med dlanni svojih rok
kakor otroci, ki presipajo pesek.
Sreča je v tem in milost.*

Odhojene stopinje

ALOJZIJ GERŽINIČ

Zorko Simčič, *Odhojene stopinje*. I. *Odhojene stopinje* (7 spisov). II. *Pripisi k dnevom* (15 spominov). III. *Zgodaj dopolnjena mladost*. Uredil Jože Faganel (Na platnicah je skrbno napisal avtorjevo biografijo, navedel in označil poglavitna dela). Opremil Jure Jančič. Izdala in založila Mohorjeva družba, Celje 1993.

Bogat dar Slovenije v svetu domovini.

Zorko Simčič se je še zelo mlad oglašal in sodeloval v kulturnem dogajanju; s posebno vneto še proti iz gozda ukazanemu kulturnemu molku. Strašno petletje 1941-45 ga je oplodilo z bolečinami, videnji, zapovedmi za vse življenje. Takoj po rešitvi v svet so pognale stvaritve spoznanja. V naši knjigi se vrste od leta 1947 do 1965 in do „krščanske tragedije“ 1967.

Začetek (Rim, Trst) svobode v tujini je pomenil „eno najlepših ali vsaj najbolj rodovitnih let v življenju. V meni so se sicer pričeli rušiti razni oltarji, toda zrasli so novi, trdnejši.“ (290: Tržaški intervju). Tako je v tržaški reviji *Mladi setvi* (l. 1947) trčil ob dilemo obup-upanje: „Kaj bo z nami, kaj z Evropo, kaj s svetom?“ Ugotovil je: „Svet je star, svet je že dostikrat videl ljudi, ki so hoteli biti kakor Bog, svet je

videl gibanja, ki so uničevala ljudi, ne, svet je sfinga, ki zre mirno na minljivost človeške ošabnosti... Zmeraj bolj spoznavam, da ni rešitve razen v krščanstvu. Vse filozofije, ki so krščanstvo zametavale, odrivale kot nazadnjaško, zgublajo tla pod nogami.“ Nedažno pa je zapisal: „...sem se vsa desetletja čutil izgnanca, (...) sem ves čas čutil dolžnost pričati resnico o naši polpreteklosti in se boriti za vrednote, zaradi preganjanja katerih sem moral v svet.“ (277)

Ti dve veliki poslanstvi, spojeni v ideji Slovenski katoliški narod, sta neznanško plodoviti. Pisatelju (in pesniku in dramatik) podajata podobe, dogajanja, kašipot v globine, v nadnaravno okrožja, v vprašanja kulture, psihologije, politike, družbe, sožitja s svetom.

Kako globoko je vtisnjena revolucionarna groza! In pogin nato! Pojavi

se kjer koli, kadar koli. (Črni tekač, *Odhojene stopinje*). Zorko leži v travi pod Tronadorjem. Nenadoma: „Kaj delaš med temi gorami, pod tujimi drevesi, ki jim imena ne veš? Onkraj oceana spravljajo tvoje brate ob življenje, drugim sploh ne puste do življenja, ti pa poležavaš. Sinoči si sanjal o ženi, priklenjeni na zid, in o otročiču pred njo, ki ga skrivnostna sila pred materinimi očmi neusmiljeno poriva

1954 *Pšenični klas* v Clevelandu, leta 1955 pa *Večna vez*. V Celovcu je izšla leta 1955 *Velika rida*, leta 1958 v Buenos Airesu *Jerčevi galjoti*, v letih 1959/60 pa pri Mohorjevi družbi 1. in 2. del *Ure s kukavico*. Ta založba je tiskala tudi njegov roman *Mrtvi rod* in *Razdrto gnezdo*. V nadaljevanjih je izhajalo *Le eno je potrebno*, roman o Baragu.

Roman *Ljudje pod bičem* je drugi najpomembnejši literarni načrt, takoj za Kaplanom Klemenom, tako sodi France Pibernik. Zasnoval ga je, še preden je končal Kaplana. Dokončna verzija pa je izšla v letih 1963, 1964 in 1966, v treh delih pri Slovenski kulturni akciji v Buenos Airesu, za kar je imel veliko zaslugo dr. Debeljak. O tem romanu sodi Pibernik: „Mauser je prvi jasno pogledal na nekatera medvojna in povojna dogajanja na Slovenskem z drugega brega in z literarno umetniško potezo pretrgal molk nad resnico preteklega dobe, ki jo je imela doslej v zakupu komunistična oblast skupaj z registrirano in tajno policijo... Za to trilogijo smemo zapisati, da je na Slovenskem odigral podobno vlogo, kot jo je odigral Pasternakov Dr. Živago v

svetu.“ Sam pa je izjavil: „Hotel sem vsaj v majhnem napisati apologijo našega odpora.“

V Clevelandu je leta 1961 akademikom predaval o knjigi v našem življenju, v Zborniku *Svobodne Slovenije* je leta 1963 objavil razmišljanje *O slovenski besedi*, v Chicagu pa predaval na temo *Od življenja do knjige*. Bil je član Zveze slovenskih protikomunističnih borcev in nekaj let tudi član uredniškega odbora revije *Vestnik*.

O svojem poklicu je zapisal za *Zbornik Svobodne Slovenije* za leto 1968, kjer je bil uvrščen v zaglavje „Slovenstvu v čast — narodu v ponos“: „...Prišel sem do tega, da je naš najboljši poklic — živeti! Živeti od minute do minute, od ure do ure. Vse druge je navrženo, tudi pero. Pero bom nekoč odložil, življenje pa se nikoli ne ustavi. To je zame eno najbolj čudovitih dejstev. Res pa je, da se iz dneva v dan moramo mučiti, toda — kaj se nam dobrega brez muke rodi?“

Argentino je obiskal prvič leta 1970, drugič leta 1972, tretjič pa leta 1976. Tu je bil lepo sprejet in je imel izredno živ stik

z mladimi.

V Buenos Airesu sta izšli dve njegovi knjigi: leta 1970 zbirka črtic *Na ozarrah*, leta 1978 pa pesniška zbirka *Zemlja sem in večnost*.

Pisatelj Karel Mauser je umrl 21. januarja 1977.

Slovenska mladina v Argentini je pripravila po sv. maši jeseni 1977 v Slovenski hiši srečanje z njegovo besedo. Prizadela jo je vest o njegovi smrti. Čutila je, da ji je mnogo dal. Ni bila to žalna svečanost. Razstavili so njegova dela in osvetlili pot z branjem odlomkov iz knjige *Na ozarrah*. Zaživel je spet kot otrok, kot mladostnik, kot sin, kot oče, kot kulturnik, kot globok veren človek. Pripravili pa so tudi lističe za vse udeležence z Mauserjevim portretom (delo Boža Urbančiča) in s temi pisateljevimi mislimi: „Nekoč, to vem, bo prišel večer, ko bomo vsi sneli maske z obrazov in pogledali drug drugemu v oči. Tedaj bo marsikdo z dlanmi pokril obraz, zakaj čelna kost bo odprta na široko, kakor duri in misli bodo v branje vsem.“

Tisti večer bo čudno lepo...“

proti smrtonosnemu žrelu. Žena je stegovala roke proti detetu, edino, kar je mogla gibati, toda ker so ji bile nad komolci odsekane, se je smešno zvijala in ni mogla doseči drobne glavice nad seboj..." (Pripisi k dnevom). Celo v dogodku na ulici De la Piedad. *Slovenec v severnoameriškem podjetju je v sorodstvu s Človekom na obeh straneh stene.

Zmerom močnejši je strah zaradi nevarnosti, v kateri životari naš narod. (Pripisi k dnevom: „Problem slovenskega jezika je res samo ena veja velikega problema, druge veje so samomori, splavi, duševno mrtvilo — toda je eden od motivov, in če se podre ta, nimamo več hoditi po rešitev za druge težave.“)

Zaokrožen, izpopolnjen pogled na revolucijo, na komunistično zasedbo Slovenije, na spravo je Simčič podal v tržaškem intervjuju (286/7).

Tehni so poskusi odgovorov na vprašanja o istosti, o preteklosti in sedanjih vlogi našega naroda. Boleče vsaj mogočnost njega izumrtja (Preko Rokavskega preliva, Po smrti smo srečali pesnika, Pripisi k dnevom; zlasti pa (1956) obširni Literarni, potopisni in drugi zapisi). Zloslutne sence meče na nas kopjenje krščanstva. Kakšen je odmev na celonočni pomenek v ateljeju slikarja-domačina: kulturniki različnih narodnosti, lepota, umetnost, Bachov Pasijon, trpljenje Gospodovo...? „Toda Kristus je daleč od teh sten. V življenju ga ne pustijo blizu. Danes je Bog dopuščen samo še kot dekorativna zanimivost.“ Negativno dejstvo je obolelost prve velesile, vodnice Zahoda. Svet si „ne sme zagrniti oči pred ameriško tragedijo (...), kajti njihova tragedija je lahko tudi naša.“ (144)

Posebno privlačni, osvajajoči so članki, ki obravnavajo leposlovne teme.

* Na um mi prihaja, kako sem tipal za značilnostmi ustvarjalnih posegov v romanah, ki sta l. 1957 presenetila in v razgledanih bralcih rojevala radost: Simčičev Človek na obeh straneh stene in Jurčičev Ljubljanski triptih. Nasproti Jurčičevemu grajenju v mraku intuitivnosti in „tehnik molka“ je bilo spoznati, da gre pri Simčiču „za neizprosno psihološko analizo, izvajano z ostro dialektiko; kompozicijska tehnika prehaja v virtuoznost(...)... skuša Simčičev bistrice odkriti zadnja vlakna in jih poimenovati.“

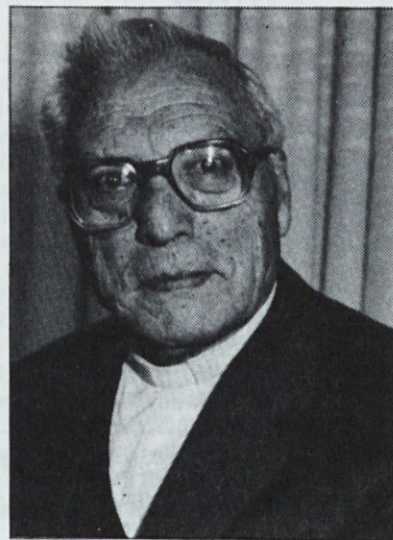
Župnik

JAKOB FIDERŠEK - ZLATOMAŠNIK

4. marca je župnik Jakob Fideršek na svoji argentinski župniji v kraju San Cayetano v nadškofiji Bahía Blanca obhajal zlatomašniški jubilej.

Rojen je bil 22. aprila 1918 pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Kot bogoslovec mariborske škofije je moral zaradi vojne teološke študije končati v Ljubljani, kjer ga je 4. marca 1944 posvetil v duhovnika škof Rožman. Po novi maši je duhovniško deloval po slovenskih farah na Primorskem, po prihodu v Argentino je bil najprej veliko let župnik v Huanguelenu, veliko let pa kot župnik deluje v San Cayetano z vso pastoralno gorečnostjo in kar mladostno živahnostjo.

Svojemu zvestemu naročniku

čestita k visokemu duhovniškemu jubileju tudi naša revija.

(Človek avtorju kar ne more verjeti, ko zatrdi, da svoji literaturi ne daje posebne važnosti — 277). V popisu piščeve navzočnosti na mednarodnem zborovanju Pen klubov v Buenos Airesu oktobra 1962 vidimo in slišimo množico oseb, dogodkov in križajočih se idej. Ob tem spet občudujemo njegovo komunikativnost, njegovo plodovito popotništvo, ki mu povsod daje nova spoznanja, nove znance in prijatelje. To se spopolnjuje z „romanom v pismih“, kot sam imenuje nekaj tisoč pisem na vse zemljine, zlasti v dobi sourednikovanja Meddobja.**

Simčič je zapustil lepo službo, katero je dobil prva leta v Argentini v mogočni severnoameriški družbi, da se je v turističnem okolju v Bariločah po sezoni lahko posvetil študiju, branju Svetega pisma, pisanju in javnemu delu. To me je spomnilo na krepki prikaz mladecev Katoliške akcije, kot ga je v nekaj stavkih podal prof. Justin Stanovnik: „To je bil rod, ki je hotel iz sebe nekaj narediti. Klesanje in oblikovanje je bil slog njihovega življenja. Poleg tega pa so to bili ljudje načel in zvestobe.“ (Zaveza št. 7, december 1992, str. 20). Zorko sicer ni bil član KA, bil pa je član tega rodu. Enega

od dveh njegovih bratov, Draga, je dr. Filip Žakelj, ki ga je dobro poznal, imel v vsem za svetnika. Po Žakljevi želji in zaradi Dragove osebnosti se Zorku priporočamo, da izdela njegov življenjepis.

V tostranski in onstranski svet svetosti globoko posega „okvirna drama v treh delih Zgodaj dopolnjena mladost („Leta 1942. Sredi druge svetovne vojne ter prve ter poslednje revolucije v Sloveniji“).

Jože Faganel pravi na platnicah: „Igra je po mnenju več strokovnjakov misterij, ki ni obsodba ljudi, ampak hvalnica ljubezni, ki sega preko groba ter predstavi sodobni slovenski politični in religiozni problem.“

Čudovita moč milosti, molitve, kesa, darovanja samega sebe, proces spreobrnjenja. Vse to kot silen uvod v pravo, očiščujočo spravo.

** Za Simčiča velja to, kar je napisal o Stanku Majcnu: „Toda on — tako kot Cankar —, je trdno privezan na domovino, obdarjen s prav tako bolešno občutljivimi antenami za vse moralno in nemoralno izpuhtevanje kože sodobnikov.“ (201)

Simbolni pogrebi in blagoslovitev spominskih plošč

Na Samotorici nad Horjulom so opravili mašo zadušnico, simbolni pogreb in blagoslovitev plošč z imeni 18 domačinov, žrtev komunizma, v nedeljo 26. septembra. Z arhidiakonom Vinkom Prestorjem je somaševal horjulski župnik Janez Smrekar. Po blagoslovitvi so se vrstili nagovori, recitali in pesmi horjulskega mešanega pevskega zbora.

Pri horjulski podružnici Vrzdenc pa so že junija 1992 opravili simbolni pogreb 11 domobrancev, pomorjenih po vojni, in še 5 drugih sovaščanov pomorjenih in padlih med vojno. Mašo je vodil stolni kanonik dr. Ivan Merlak.

V Šmihelu pri Novem mestu je v nedeljo 10. oktobra opravil pogrebno mašo pomožni škof Jože Kvas in po maši slovesno blagoslovil plošče z imeni 128 žrtev ter opravil simbolni pogreb. Poleg domačih duhovnikov, župnika Cirila Plešča in kaplana Jožeta Brileja, so se slovesnosti udeležili tudi drugi okoliški duhovniki s proštom Jožetom Lepam. Kulturni program so oblikovali godba na pihala iz Novega mesta, domači cerkveni pevski zbor, kvartet Luč in recitator Tomaž Koncilija. Zbrane je nagovoril novomeški župan Franci Koncilija, pripravljalni odbor je vodil Ivan Kralj.

Za žrtve komunizma v Stožicah je bila pogrebna slovesnost v nedeljo 10. oktobra. Spominsko slovesnost je vodil pomožni škof Alojz Uran. Z njim so somaševali domači župnik Tomaž Nagode, župnik z Ježice Peter Zakrajšek, dekan Božo Metelko, prodekan Zdravko Bahor in kaplan Roman Kušar. Pel je združeni pevski zbor iz domače in bežigradske župnije. Na dveh ploščah je izpisanih 37 imen iz Stožic in Male vasi. Škof Uran je med drugim dejal: „Mlada stoženska župnija s postavitvijo obeležja popravlja krivico doslej zamolčanin in žrtvam komunizma. To so bili ljudje, ki niso mogli sprejeti ideologije sovraštva, zato so postali njene žrtve. Ko gledamo nazaj, lahko zatrdimo: vse, kar je bilo lepega in dobrega doseženega v zadnjih

letih v naši domovini, je bilo sad žrtev nedolžnih ljudi. Dokaz za to so tudi duhovni poklici. Prav v letih 1944-46 se je rodilo toliko duhovnikov, kakor nikoli doslej v slovenski zgodovini.“ Govorila sta domačin Marjan Presetnik in v imenu Nove slovenske zaveze inž. Jože Perhac.

V Zaklancu v horjulski župniji je v nedeljo 17. oktobra opravil spominsko slovesnost kanonik Melhior Golob. Na ploščo pod križem na steni cerkvice sv. Urha je izpisanih 21 imen pomorjenih Zaklančanov in Podolčanov. Pri slovesnosti je pel horjulski zbor, govoril pa je Jože Prhovec.

V Dolenji vasi pri Ribnici so zapisali na spominsko ploščo: „V Boga so verovali, za narod so se borili, domovino so ljubili.“ Spominsko slovesnost je v nedeljo 17. oktobra za 95 domobrancev in drugih žrtev skupaj z domačim župnikom Avgustom Klobučarjem in 7 drugimi duhovniki vodil dekan Maks Ipavec. Pripravljalni odbor je vodil domačin Alojz Arko. Ploščo so postavili na steno pod arkadnim hodnikom na vzhodni strani cerkve.

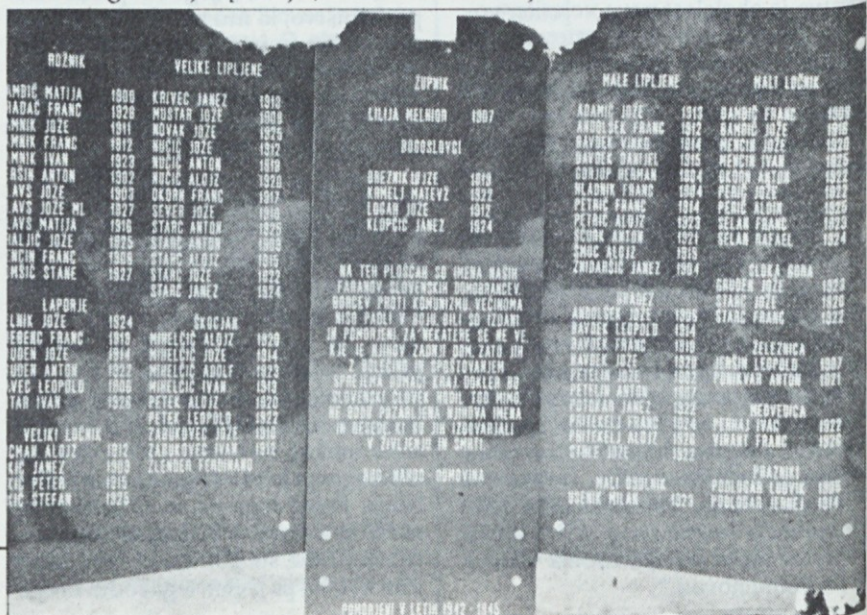
V Dobrničju na Dolenjskem je žalno slovesnost za 174 zamolčanih žrtev komunističnega nasilja v nedeljo 24. oktobra vodil škof Jožef Kvas. Mašo zadušnico so s škofom somaševali domači župnik Ivan Povšnar in okoliški duhovniki. Cerkvenemu obredu je sledil kulturni program.

V Predosljah je v nedeljo 24. oktobra opravil mašo zadušnico, simbolni pogreb in blagoslovitev spominske plošče z imeni 47 žrtev kanonik Melhior Golob. V govoru je opozarjal, da mora

doslej prikrita resnica, da je boljševistična revolucija pobila več Slovencev kot vsi okupatorji, prodreti v javnost in šole. Na začetku maše se je žrtev spomnil kranjski dekan Stanislav Zidar, po maši pa še domači župnik Janez Kokalj. Pri slovesnostih je pel domači cerkveni pevski zbor, govorila pa sta Jakob Vreček in Nace Polajnar.

V Cerkljah na Gorenjskem so 130 žrtvam iz župnije postavili spominsko obeležje v nedeljo 24. oktobra. Za vse pobite je daroval mašo zadušnico, opravil simbolni pogreb in blagoslovil spomenik kanonik Melhior Golob. Govorili so predsednik odbora za postavitve spomenika Peter Kepic, Vitomir Gros, Peter Orehar, dr. Tine Velikonja, inž. Alojz Žibert, dr. Stanislav Klep in Peter Hribar. Svojo pesem Vrnitev je recitala Anamarija Pleško, učiteljica iz Cerklj, peli so domači mešani cerkveni pevski zbor in moški zbor Andrej Vavken. Domači župnik Stanislav Gradišek je ob tej slovesnosti blagoslovil novi del pokopališča in mrliške vežice.

Na Kopanju na Dolenjskem so tudi v nedeljo 24. oktobra odkrili spominsko ploščo 46 žrtvam: 8 iz Velike Račne, 11 iz Male, 3 iz Čušperka, 7 iz Predol, 7 iz Velike Ilove Gore in še druge. Obredne molitve je vodil dekan Anton Hostnik. Govoril je predsednik krajevne skupnosti Račna Jože Podržaj, grosupeljski župan Rudi Rome in Pavel Kogej, ki je ušel teharskim mučilnicam: „Kdor je imel kakršenkoli stik s Cerkvijo, duhovniki, kdor je imel kaj ugleda pri ljudeh, kot so župani, uradniki stare oblasti, vse je čakala ista usoda: smrt skozi peklenka mučenja.“

Spominska plošča žrtvam komunizma v Škocjanu

Organist Gabrijel Čamernik je odšel

V nedeljo 23. januarja je slovensko skupnost v Vélikem Buenos Airesu pretresla vest, da je prejšnji večer, v soboto ob 20. uri, zbil motorist na cesti pol kvadre od njegovega doma, organista Gabrijela Čamernika, ki se je vračal od večerne maše. Nezavestnega so prepeljali v bolnišnico Córdoba v Moronu v oddelek za intenzivno nego, naslednji pa dan pa v kliniko Sagrado Corazón v Hurlingham.

Kljub skrbni zdravniški negi ves čas ni prišel k zavesti, kajti dobil je težje okvare v možganih. Umril je 1. februarja zjutraj. Na parah je ležal v pogrebem zavodu, kamor so ga množično prišli kropiti rojaki iz castelarskega okraja, iz Ramos Mejije, člani svetogorske skupnosti in drugi rojaki.

Pogrebna sveta maša je bila v cerkvi sv. Marte. Somaševanje je vodil dr. Jure Rode, z njim pa so somaševali ramoški župnik Jože Škerbec, ki se je v cerkvenem nagovoru poslovil od organista ramoške skupnosti, župnik Tone Pintarič, pokojnikov prijatelj še iz orglarske šole, župnik France Senk in župnik sv. Marte, kjer je čez teden g. Čamernik

v marsičem pomagal. Cerkev so napolnili številni sorodniki in rojaki, ki so toliko let peli pod njegovim vodstvom ali ob njegovem orglanju.

Rojen je bil leta 1923 v Zaplani pri Vrhniki, leta 1942 je prišel na orglarsko šolo v Ljubljano, kjer se je usposabljal za organista in pevovodjo skupaj s Tonetom Pintaričem, Jožetom Jakošem, Štefanom Drenškom, Fricem Omerzujem in drugimi. Med revolucijo se je pridružil primorskim domobrancem, povojna leta pa prebil v begunskih taboriščih v Italiji.

V Argentino se je preselil leta 1948 in po drugih krajših službah zaposlil v kartonažni stroki, kjer je delal do upokojitve. Leta 1954 je sklenil srečen zakon s Pepco Kokalj in si zgradil dom v Villa Tesei pri Castelarju. V srečnem zakonu so se jima rodili hčerke Gabrijela, Marija in Silva ter sin Jože.

Od velike noči leta 1949 je hodil orglat k mašam in vsem verskim opravilom v Slomškov dom. Bil je izvrsten organist in imel je prijeten tenor. Bil je res glasbeno nadarjen in izšolan, do igranja je imel tudi globoko osebno veselje in igral ter pel je iz srca. Osebno je bil globoko veren. Vsak mesec se je na prvi petek postavil v vrsto pred spovednico, vsak dan je zmolil dva rožna venca. V Slomškovem domu je dolga desetletja vodil cerkveni pevski zbor. Poleg nedelj in praznikov je prihajal vedno tudi na prve petke, na petke v postnem času in vedno, kadar je bilo potrebno.

Zadnjih 11 let je orglal

Dr. Stanislav Ceglar SDB - umrl

20. januarja je v Hamiltonu v Kanadi umrl salezijski duhovnik zlatomašnik Stanislav Ceglar, eden od treh bratov duhovnikov. Rodil se je leta 1915 v Premostku pri Metliki. Po 3 letih je izgubil očeta in mati se je s 5 otroki vrnila v Stično. Po gimnaziji v Veržeju je študiral bogoslovje v Italiji in bil leta 1943 posvečen v Pinerolu ter pel novo mašo v Stični. Maja 1945 se je z 80 sobrati umaknil na Koroško, šel potem v Italijo in leta 1947 v Združene države, kjer je bil vzgojite-

lj v salezijskih zavodih. Od leta 1970 je pomagal bratu župniku Karlu na slovenski fari v Hamiltonu. Lani je pel zlato mašo v Hamiltonu in v domovini.

IZ NAŠE KRONIKE

Šolske kolonije v Počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča v Doloresu v kordovskih hribih, ki je bila od 27. decembra do 12. januarja, se je udeležilo 73 šolskih otrok. Vodila jo je Saša Omahna, pomagali pa so ji pri vodenju Mija Markež, sestra Snežna, Helena Zarnik, Veronika, Marjan in Kristjan Vivod, Jani Dobovšek, inž. Matjaž Omahna in Olga Omahna ter duhovni vodja Jože Škerbec.

60-letnico Toneta Oblaka

so praznovali rojaki iz San Justa s slavnostnim kosilom v Našem domu v nedeljo 26. decembra. Po njegovih scenografijah pri vseh prireditvah v Našem domu in večkrat tudi v Slovenski hiši je znan v vsej naši skupnosti. Bivšemu predsedniku in večletnemu odborniku ND, ki je tudi duša vsega kulturnega delovanja v ND, so med kosilom čestitali predsednik Janez Albrecht, v imenu Slovenskega dušnega pastirstva dr. Alojzij Starc, Milena Tekavec v ime-

vsako prvo nedeljo v mesecu pri slovenski maši v cerkvi sv. Rafaela pri Svetogorski Kraljici, kjer se zbirajo zlasti primorski rojaki, mnogi vseljenci pred 2. svetovno vojno pa tudi nekateri iz povojne emigracije. Tu je vodil tudi zbor Svetogorski zvon. Kako so pele orgle pri vsakem romanju v Luján! Bilo je nekaj čudovitega, tako pri dopoldanski maši kot pri popoldanski pobožnosti. Redno je orglal tudi pri procesiji sv. Rešnjega telesa v cerkvi Marije Pomočnice in

od smrti g. Drenška tudi na romanju v Lourdesu.

Lahko zapišemo, da je bil g. Čamernik eden od važnih graditeljev in ohranjevalcev naše skupnosti. Po značaju je bil blag, tih, skromen, prijazen, nikdar ni želel zbujati pozornosti. Hudo nam je za njim in pogrešali ga bomo, saj je tolikokrat mojstrsko igral Bogu v čast in nam vsem v duhovno spodbudo.

Bog daj, da bi izpraznjevala mesta starejših idealistov zasedle idealne mlade moči!

UVOŽENO iz SLOVENIJE

- Skozi vsak zid je mogel, tako majhno glavo je imel.
- Ljudstvo vam je omogočilo vse, kar ste mu ljubljali.
- V medicini merijo pritisk z aparatom. Država je šla dalje: z aparatom ga zna tudi povečati.
- Nihče ni proti svobodi nasploh. Ponavadi smo proti svobodi drugih.
- Preveč strahu se lahko kaže tudi kot premalo svobode.
- Najhujše za svobodo je, če se je bojijo osvoboditelji.
- Viš kombinacija: legalizirana revščina in ilegalni milijonarji.
- Najprej si človek v senci, potem človek s senco, naposled le še senca človeka.
- Naši milijonarji živijo tukaj, denar pa hranijo tam. Proletarci odhajajo tja, denar pa hranijo tu.
- Nesposobni so sposobni onesposobiti sposobne.
- Nekdanje Jugoslavije ni več, je pa še veliko nekdanjih Jugoslovanov.
- Želi mi konec, ker poznam njegov začetek.
- Vrhovi so lahko zelo nizki.
- Vsi pisatelji sveta: o čem molčite?!
- Kako pogrešam prvovrstne v prvih vrstah!

malo za šalo

Fant dekletu: „Ti si moja Trmuljčica.“

„Ja, res: kadar te vidim, se me takoj loti spanec.“

*

„Moj avto ima 60 konj.“

„Ja, ampak pol teh je že za zakol.“

*

„O, gospa, kako ste se spremenili!“

„Vi priliznjenc, vi! Na boljše ali na slabše?“

„Vi se lahko spremenite samo na boljše.“

*

„Veš, pivo človeka otopi!“

„A tako? Jaz sem pa vedno mislil, da si abstinent.“

nu mladinskih organizacij, Marija Malavašič pa v imenu ZSMŽ.

42. misijonska veletombola je bila v nedeljo 2. februarja v Hladnikovem domu v Slovenski vasi.

Počitnice v januarju in februarju so mnogi rojaki preživeli v Počitniškem domu v Córdobi, mnogi v Miramaru in drugih obmorskih krajih, spet drugi v Bariločah, Mendozini in drugod.

Seminarja za slovenske učiteljice, ki ga je organiziralo Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije, Sektor za Slovence po svetu, so se udeležile vse voditeljice slovenskih šol v Argentini: Marjana Batagelj (Slovenska hiša), Metka Slabe (Carapachay), Mija Markež (Castelar), Helena Malovrh (Ramos Mejía), Mirjam Goljevšček (Slovenska vas), Katica Dimnik (San Martín), Angelca

Klanšek (San Justo), Jožica Zupanc (San Luis), Lenčka Božnar (Mendoza), Marta Jerman (Bariloče), Jožejka Žakelj (Tucumán), Metka Mizerit (Srednješolski tečaj v Slovenski hiši) in Milan Magister ml. (Srednješolski tečaj v Bariločah). Seminar je bil od 24. januarja do 13. februarja v Sloveniji. Pobudo zanj je dalo društvo Zedinjena Slovenija. Več o njem v prihodnji številki naše revije.

Na mladinskem srečanju v Slovenski hiši je v nedeljo 6. marca po mladinski maši govoril prof. Tine Vivod o smericah za delo v mladinskih organizacijah za letošnje leto.

Tombolska prireditev na Slovenski pristani v Castelarju je bila v nedeljo 6. marca.

Delegat dr. Alojzij Starc je 22. februarja obiskal rojake v Córdobi in skupini ostarelih in bolnih podelil svete zakramente.

KJE JE KAJ

Kristus je vstal, aleluja! - škof dr.

Gregorij Rožman platnice

Velika noč — praznik svobode

France Bergant 65

O družini — Iz pastirskega pisma

slovenskih škofov 67

Misli k mašnim berilom na nedelje 68

Sveti Jožef — Gospodovo oznanjenje 69

Sestrici pokori v spominsko knjigo -

Vladimir Kos 70

Cvetni petek - Zdenka Serajnik 70

Velika noč - Vladimir Truhlar 72

Velikonočna matematika -

Vladimir Kos 73

Kdaj pojemo pri mašni daritvi? -

Edo Škulj 74

Obredi velikega tedna 74

Blagor tistim, ki niso videli, a so

verovali - Alojzij Uran 76

Smisel in odrešenijski smisel vstajenja 76

Vonjati po vstajenju - Alojzij Rebula ... 77

Skrivnost ljubezni in hudobije -

Wilhelm Hünermann 78

40-letni jubilej Slovenske hiše -

Alojzij Starc 81

Za poštenje in zakonitost - Izjava

komisije Pravičnost in mir 83

Pogovor z Rudolfom Smersujem -

Marko Kremžar 84

Usmerjajmo mladi rod v krščanstvo in

slovenstvo! - Metka Mizerit 87

Pismo mladini - Lojze Rezelj 89

Kipar France Ahčin - Jure Vombergar 90

Pisatelj in pesnik Karel Mauser -

Miriam Jereb Batagelj 91

Molitev - Karel Mauser 91

Odhojene stopinje - Alojzij Geržinič .. 92

Župnik Jakob Fideršek —

zlatomašnik 93

Simbolni pogrebi in blagoslovitev

spominskih plošč 94

Organist Gabrijel Čamerik je odšel .. 95

Dr. Stanislav Ceglar SDB - umrl 95

Iz naše kronike 95

Uvoženo iz Slovenije 96

Malo za šalo 96

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo (dr. Alojzij Starc).

Urednik: Jože Škerbec; tehnični urednik: Stane Snoj - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Stavljene in oblikovane: MALIVILKO - Telefex: (54-1) 362-7215 - Tiska: Talleres Graficos VILKO S.R.L., Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Ivan Marn, 131 A Trevoy Dr. Toronto M8 4C4, Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORIČA, Riva Piazzu-ta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1994: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

MENDOZA: - Sobota, 20.
novembra 1993. Pevski
nastop na predvečer Mladinskega dne.

Spodaj: Slovesen začetek Mladinskega dne na dvorišču Slovenskega doma v nedeljo, 21. novembra.

8. decembra 1993, na praznik Brezmadežne, se je verska skupnost iz Ramos Mejije po svojem letnem romanju v slovensko cerkev Marije Pomagaj spomnila 40-letnice mašništva svojega župnika Jožeta Škerbca in prelata dr. Alojzija Starca.

MLADINSKI DNEVI V MENDOZI

Eden od nastopov v mendoškem Slovenskem domu 21. novembra 1993 zvečer: folklorni plesi.

ZGODO-
VINSKA SLIKA.
Voditeljice slo-
venskih šol v Ar-
gentini — ude-
ležanke seminar-
ja, ki je bil od 24.
januarja do 13.
februarja v Slove-
niji — pred spo-
menikom škofa
Antona Martina
Slomška v Mari-
boru.

PREDOSLJE
PRI KRANJU.
Rojstna hiša
msgr. Antona
Oreharja — gra-
ditelja Slovenske
hiše v Buenos
Airesu — kot jo je
posnel oktobra
1992 ob obisku
domačega kraja
njegov sovaščan
Miha Vidmar.

LA VIDA ESPIRITUAL